

FOGAK

és teljes fogorok
szájpadlás nélkül,
a gyökerek eltá-
volítása fölétele
Szakialista fog- és szájbetegségekben.

FOG

Arany-
fogorok és
aranyhidak tar-
tós porcellán- és
aranytömések. tis évi jóállással.

FOG

huzás teljes érzékel-
tessel; hasznavehetően,
regi fogorok átállítottok
Vidékük egy nap alatt
kiállítottak. — Mérsékelt árak.

Dr. HEGEDÜS JAKAB

fogorvos, egyetemi orvostudor,
Első Fővárosi Fogorvosi Intézet, Budapest,
VII., Erzsébet-körút 44. sz. I. emelet.

Vidám perczeket szerez magának,
ha elolvassa

ZSOLDOS LÁSZLÓ

Új könyvét. Ozime:

AZ ÜRGE

Ára 5 korona

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSBEN

Pénzét vissza-
fizetem, ha

tyukszem-szemölcs,
börkeményedést a Ris-balsam
három nap alatt fájdalom nélkül
gyökerestől ki nem irtja. Szere-
mény hál- és körmödrákok. Ára
jóadós levélrel 2.40 K üvegenként,
3 üveg 5.50 K és 6 üveg 8.50 K.
KEMÉNY, Kassa I. Postaútk 12/138

Yes-Qui-Si

a. ozime annak az előnyö-
sen ismert folyóiratnak,
melyből a legkönnyebben és
leggyorsabban lehet biztos
sikertel megtanulni az
angol, francia és német
világnyelveket. Mutatvány-
számot ingyen küld a Yes-
Qui-Si kiadóhivatala Buda-
pest, III., Lajos-utca 92.

KULTURA ÉS TUDOMÁNY

új kötete:

VILÁGPOLITIKA

A világtörténet legújabb fejezete

(1871—1914)

Irtá

BALANYI GYÖRGY dr.

kegyesrendi tanár

Főbb fejezetei: A hármasszövetség előzményei.
A hármasszövetség kora.
Bekerítő politika.
Utolsó erőpróbák.

Ára kötve 6 korona.

A Franklin-Társulat kiadása. * Kapható minden könyvkereskedésben.

DRASCHE-LÁZÁR ALFRÉD

új könyve:

EGYMÁS KÖZT

Tartalmaz 30 novellát

Ára 8 korona

KIADJA A FRANKLIN-TÁRSULAT

Kapható minden könyvkereskedésben.

DRASCHE-LÁZÁR ALFRÉD

négyszemélyes színjáték, a

BOLDOGSÁG

megjelent

Ára 3 korona 50 fillér

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

Kapható minden könyvkereskedésben.

MAGYAR KÖNYVTÁR

Szerkeszti
RADÓ ANTAL

új füzet:

897—898. szám

SZINI GYULA

ELBESZÉLÉSEK

Ára 80 fillér.

A Franklin-Társulat kiadása. * Kapható minden könyvkereskedésben.

Vadászportot űzők

akár itthon, akár a fronton vannak —
figyelmébe ajánljuk a

„NIMRÓD”

KÉPES VADÁSZUJSÁG-ot

Állandó melléklete

„A vadászeb”

czimű ebtenyésztési szaklap.

Mindkét lap gyönyörűen illusztrálva.

Szerkeszti: lovag KERPELY BÉLA.

Előfizetési ár mindkét lapra:

egész évre 20 K és 4 K háborús pótdíj összesen 24 K
fél " 10 " 2 " " " " 12 "
negyed " 5 " 1 " " " " 6 "

Tessék mutatványszámot kérni.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.
(Franklin-Társulat.)

38. SZÁM. 1918. (65. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL

BUDAPEST, SZEPTEMBER 22.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármege-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 80 fillér.

Előfizetési feltételek: { Egészévre — 40.— korona.
Félévre — 20.— korona.
Negyedévre — 10.— korona.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldij is csatolandó.

A RÉGI SÁROS-FÜRDŐ HELYÉN MOST MEGNYÍLT GELLÉRT-FÜRDŐ.

ODAKÜNN SÜT A NAP.

REGÉNY. — IRTA BERKES IMRE.

(Folytatás.)

A tekintete az egymásra boruló két függöny-szárny gyenge résén kiesett az utcára. Mintha halottas kocsit vett volna észre odakünn. Oda-surrant az ablakhoz, a függönyt kissé szét-húzta és kinézett az utcára.

Gömörnyét temették. Részvétlen, undok te-metés volt ez. Piskos suhancok követték a halottaskocsit, tétlen, dologkerülő napzámó-sok mosdatlan fecsegése vegyült a lassan tova-gördülő kocsit monoton ütemébe. Faczér cseléd-lányok, röhögő, torz arcú rokkantak, kár-örvendő idegenek egész raja követte Gömör-nét az utolsó útján. Az ura, a ki meggyilkolta, nem volt itt s a Görgetegi-családból sem látott itt senkit... Még soha nem látott ilyen lelket-len, vérfagyasztó, undok temetést, mint a hogy a hűtlen asszonyt temették... Nem hallott semmit az utca zajából a megjegyzések vad és ocsány árjából, a pletykázók sértő ki-fakadásából, de a hogy elsiklott, tovasuhan-t előtte ez a tarka-barka, mindenféle fajta, ko-fáldok népből összeverődött temetési csorda, valami mérhetetlen rémület fogta el... Hirte-len összecsapta a függöny két szárnyát, gör-öcsén megmarkolta, hogy ne lásson ki többet az utcára. Roskadtn állt ott még néhány pillanatig, gyönyörű fejét lehorgasztotta, arra gondolt, hogy őt is így temetnék el, ilyen piszok-ban, ilyen nyomorult környezet ordozósában és nem volna senki, a kiegyletlen forró könnyet ejtene utána.

— Menjünk, — uszolta az édesanyja.
— Maradjunk még egy kicsit, várjunk még egy kicsit, — kérlelte Biborné, mert nem akart ahhoz a borzalmas temetési menethez hozzá-csatlakozni...

XVIII.

Vissza Amerikából Magyarországra! A Vám! A Vám!

A Vám szédületes ügyességgel hintette szét az egész országban azt a gondolatot, hogy Ame-rikába kivándorolt véreinket haza kell hoz-nunk. Jöjjenek vissza az idegen földről, a hová egyszer a mostoha sors kergette ki őket, s a hol a háborús viszonyok legkeserűbb, talán legszemrehányóbb kímáit kellett elszenvedniök, hozzák vissza erejüket, tehetségüket, pénzüket és szívüket a magyar hazába. A Vámnak Buda-pestben kívül irodája volt Fiumében és Trieszt-ben, Hamburgban és Brémában, Newyorkban és Baltimoreban. Fürge ügynökök rajai lep-ték el Amerikát, felkeresték a hatalmas gyára-t, a földalatti bányákat, ipartelepeket, vi-lághírű kereskedő-házakat, hivatalokat, milli-árdokkal dolgozó gyári-üzemeket, s a honnan magyar szó esendült feljűk, ott megálltak és a hazafiak buzgó szavával és lelkesedésével magyarázták honfitársaiknak, hogy elérkezett az idő, a mikor hátat kell fordítani az idegen, pénzsóvár országnak, a mely csak kenyeret és szenvedést adott nekik, de hazát nem. A haza biztosabb és ízeesebb falatot juttat majd nekik, mint a minőt hazátlan vándorlásukban megkerestek.

Magyarország kitárta fátadt ölét, hogy vissza-fogadja magába elveszett magzatait, a Vám nyughatatlan emberei megmozdították a gaz-dag bankokat, a pénzügyeket, a magyar földesurakat, a minisztereket, a Vám minden ötletet folkapott, minden okos tanácsot elfo-gadott, hogy mennél könnyebben és gyorsab-ban jöhessenek vissza Amerikából a kivándorolt magyarok.

Voltak hetek, a mikor egyből sem írtak a magyar lapok, mint a Vámról. A parlament-ben jó és rossz szónoklatok egész özöne foglal-kozott a visszavándorlás nagy gondolatával. A Vám követelésére a fukar zsebek is kitárul-tak, rejtett, ismeretlen paloták gazdag terméi is kinyíltak, szótlan ajkú mágusok hangos lelkesedése erősítette a Vámat, a Vám gondo-latai mint arany porszemek szétszóródtak az

egész ország területén, a Vámról mindenki tudott, mindenki beszélt, ennél népszerűbb, kedveltebb intézmény a béke megkötése óta nem támadt az országban.

A szívós és fáradhatatlan munkának meg is lett az eredménye. Elindultak a visszaván-dorlók, átröpültek az Océánon, parthoz értek a német földön és innen indult külön vonatuk Buda-pestre. Hatszáz jómódú magyart hozott az első vonat. Budapestben már hetek óta rebesget-ték az emberek, hogy elindult Amerikából az arany-pénz és nemokára megérkezik Budapestre az első aranyvonat. Az utca pazar fantáziája aranyvonatot látott az első vonatban, az első vonattal azok jöttek, a kiket odakünn fel-karolt a szerencse, a kik vagyonhoz jutottak, a kik a magukkal vitt pénzt a merész, lelketlen és vakmerő spekuláció országában sokszorosan megtudták növesztetni. Ha nem is volt vala-mennyi nagytőke és milliomos, ha az aranyak megszámlálhatatlan, nehéz tömbjeit nem is szállított magával az első vonat, mégis az aranyvonatról beszélt mindenki, a mely jön, száguld, átrohog Németországon, megpihen Ausztriában, és végképpen megáll Budapestben, hogy drága terhét itt hagyja, szétossza, szét-szórja, mint az acélos buzát, gazdag termésre a magyar föld buja televényében... Jön az arany-vonat, rebesgették azok, a kik újabb üzleti vállalkozások révén akarták vagyonukat meg-gyarapítani, az aranyvonatról álmodoztak a szegények, a kikről a háború eldörmögt mind-ent, az aranyvonatban látták a jövőjüket a kevés pénzű kereskedők, a vállalkozásra kap-ható iparosok, a máról-holnapra élő üzérak, az üzleteket közvetítő kiskereskedők, a nagyhangú semmítővők, a kik most is mindenütt ott voltak, a hol a más pénzével lehetett dolgozni, ők csak az összeköttetéseket biztosították.

Az aranyvonatot várták a pártában maradt szűkek, a kiknek a véglegényei elestek a harc-tereken, az aranyvonattól várták jövőjük jobbrafordulását, megszépülését, a hadi özve-gyek ezrei, ifjú, lelkes asszonyok, a kikben még forrt a vér és lázongott a feltámadt életkedv. Az aranyvonat hozza az ifjúságot, új vért Magyarországra, az elveszettnek hitt, magtalan sarjak visszatérnek, hogy megfűsítsék az ország meggyérült népességét.

Bibor szédült fejét botorkált a lázban repeső utcákon. Nem mert már vissza menni a szállóba, az álmatlan éjszaka teljesen kimerítette, a hajnal egy kávéházban érte, reggel fanyalovga kereste lakásán Kócsagi Esztert, örült, hogy nem találta otthon. És most a Vám elkapta őt is, sodorta magával, mint könnyű, ijedt pelyhet, megfogatta az utcák vándorló özö-nében, holott ő haza akart utazni, hogy Vécsey kapitánynál jelentkezzen. Nem akart tovább bujkálni. Nem akarta többé viszontlátni Kócsagi Esztert. Sajnálta az orosz kapitányt.

És sehogy sem értette meg, hogy miért nem tartóztatták le Pestben. Voltak pillanatai, a mi-kor egészen biztosra vette, hogy már mögötte áll a detektív, már csak egy-két lépést tesz, melléje áll, súlyos öklével megérinti a vállát, aztán mindennek vége. De vele a kutya sem törődött, a detektíveknek más dolguk volt. Budapest rohan-t le a keleti pályaudvarra, hogy jelen legyen az aranyvonat megérkezésé-nél. Elegáns urak, divatos asszonyok, apátlan gyermekek és suhancok, nagykapu kapu-ás és vidám-senki, magasrangú tisztok és rokkant közkatónák, a miniszteriumok szigorú arcú képviselői és sovány díjnokok, híres képviselők és még híresebb magánembe-rek, elhízott börtönészek s a börze kapujáig jutott szegénylegények, rikkanások és hordárok, drága kocsik, új ékszer, nagyszerű autók belát-hatatlan hompolygó áradata torlódot, vonag-lott a pályaudvar környékén, kemény rendőr-kordon szorította hátra a zúgó tömeget, a kocsikatán vitéz lovasrendőrök vágattak,

fényes sisakjuk félelmetesen villogott az égő napban. Az aranyvonatot várta Pest fájdalmas, szomorú szegényeisége, elromlott pénzözönben vergődő, bukkó gazdagsága.

— Az aranyvonat, az aranyvonat! Mennyi pénz, milyen gazdagság, micsoda jövő! — ütötte meg mindenfelé Bibor csodálkozó fülét. Már ő is lenn volt a pályaudvaron, őt is elragadta a mámor, a Vám, a Vám, és lüktetett az ő ereiben is, jönnék a milliomosok, hozzák a kifosztott hazába a kincseket, zúg, rohog az aranyvonat, talán a kőválygó füstjében is aranyzikrák égne, mindjárt itt lesz, s a forrón léleklő, részeg, kíváncsi, kizéplő város el-ajúl a boldog boldogságban.

Bibor valóságos extázis fogta el. Eszébe jutott, hogy Biborecznak is van egy híres ki-vándoroltja, hátha ő is jön, jön az aranyvonat-tal. Valamikor régen ezeket sikkasztott el a biborezi takarékból egy Markovics nevű pénztáros. Markovics! Markovics! Milliárdok térhet vissza, s ő itt várja a pályaudvaron, megfogja, fölnyalabolja, viszi haza Biboreczra. Viszi a pénzt, a gazdagságot, a jövőt, a kis-városba, a mely meg fogja bocsátani az ő bűnét, hogy őt, visszafogadja kebelébe, mintha ő is most tért volna meg a végtelen messze-ségből.

— Éljen Papp Imre! Éljen!

Bibor közvetlen közelében sodródott tova a híres munkásképvisező zajos kísérete. Csak erőlködve, csipaszkodva láthatta meg a fél-karú vezért, energikus, barna arcát, köpezős, erős természetű, a mint a nagy csarnokban el-vegyült a zsibongó, vásári tömegben. Bibor nem sokat törődött a híres képviselővel, egyre Markovicsra gondolt, az ő vézna, sovány természetű látta maga előtt, sunyi, ravaszkodó arcát, kapkodó, zavart, fantasztikus beszéde-nek a töredékei elevenedtek föl benne, a mint állandóan pénzről, milliárdokról, nagy vagyonról álmodozott a kisváros és a maga fátadt sze-gényiségében. Most kövéren, jókedvűen fog visszátérni Markovics és az első ember, a ki üdvözölni fogja, az földije lesz, Bibor Tivadar.

Már jeleztek a vonatot. A szívek lázasabban dobantak meg, a szemek kitágultak, a szonás fűlértől lett, az idegesség még tépőbben vonaglott végig a pályaudvarba zsúfolódott ezernyi tömegben. Kitért karok emelkedtek, fölfelé szögölő fejek büszkélkedtek, recsegő kocsik dühörögtek, az ünnepi láz fojtogató atmoszférája nyomasztóan terpeszkedett el, mint egy sötét, terhes felhő az orkán kitörése-nek feszült pillanatában. Bibort vitte, tépte magával a tömeg, már látta a közeledő vonat fekete vaggonjait, a sinek büszkén hajoltak meg a nagyszerű teher súlya alatt, az óriási üvegesarnok boldogan rázkódott meg, az arany-vonat berobogott.

— Éljen, éljen! — zúgott föl harsányan a tömeg tüdejéből, a mint a nehéz ajtók feltá-rultak és a távolból visszaérkezett emberek csodálatos csoportja kiszállt a peronra. Voltak ott beretvált arcú férfiak, csontos, kemény tartású öregek, pofaszakállas ifjak, majd ősz szakállú, piros arcú alakok tüntek elő, nagy otromba cipőkben és bő, kényelmes utiruhá-ban, sovány, esetlen asszonyok jöttek, a pesti elegancia minden kelléke nélkül, aztán jól táplált gyermekek, valamennyien a vidámság fényével az arcukon, sehol semmi fáradtság, a magyar szavak közé angolos selypítés vegyült, úgy látszik, a magyarok egy csomó amerikai vállalkozót is magukkal hoztak. A faji külön-b-séget bizony itt alig lehetett megállapítani, ezek mind egyforma vágású emberek voltak, fűrgességükben is nehézkesek, a megérkezés izgalmaiban is kényelmesek, komoly, nehéz pénzekkel dolgozó üzletemberek, a kik meg-szokták a zajongó forgatagot, az üzleti étellel járó nagyszerű izgalmaikat és mindennekfölött a pénzt, a pénzt, a nyereséget, a melynek soha

nem volt szabad elmaradnia. Amerikai levegő uszált a fülledt csarnokban, valami soha nem látott exotikum kezdte gyökereit beleeresztetni a magyar földre az aranyvonat megérkezésé-nek történelmi lázában.

Bibor nézegette az arcokat, az arcok vö-rösré sült bőrt, a tengeri utazás alatt lebar-nult ábrázatokat, a fures viselkedet, egyikben sem ismert rá a biborezi Markovicsra. De még egyre szálltak ki a visszavándoroltak, óriási bórondók oszdtak le a fűge hordárok tar-gonzáira, új, nevelő arcok integettek a ko-csik nyitott folyosóin, még mindig bizakodott, hogy a várva-várt Markovics is elő fog kerülni. De egyszerre csak Görgetegi-Emma kissé vaskos szépségét látta feltűnni, a mint egy idegen férfi karján csoszogott ides-tova az izzadt zsúfoltságban. Két karja mint két hatalmas csap nyúlt ki, mintha meg akarna itt va-lakit fogni, mintha csak azért jött volna föl Pestre, hogy ő is várja az aranyvonatot és az aranyvonattal érkező szerencsét. Bibor meg-döbbsen. Hátha Görgetegi Emma is Marko-vicsot várja, el akarja előle halászni, kisziklik vele a pályaudvarról, tele szongia a fülét és majd ő viszi haza diadalal Biboreczra, hogy családja megingott jó hírnevét ezzel a hallat-lan fogással egyszerre helyrebillentse. De aztán eltűnt előle Görgetegi Emma, már nem látta többet és újra belehajszolta magát abba az ötletébe, hogy neki kell megtalálnia a vissza-tért sikkasztót.

— Tisztelt uraim, — hullámozott Bibor föléig. A polgármester mondta el üdvözlő beszédét. De többet nem hallott belőle, mindössze ennyit, hogy tisztelt uraimnak szólította a megérkezett magyarokat.

Bibor erősen fűllett, látta a polgármester szájának kissé gépies modúlását, mintha hátul dróton ránczigtáltak volna, olyan furesán tet-szett neki a távolból a száj mozgása, a mely mozog, a nélkül, hogy hangot adna.

— Éljen, éljen! — zúgott újra a tömeg.

A polgármester üdvözlő beszéde véget ért. Egy hatalmas termetű, széles vállú, csupasz állú ember lépett ki a visszavándoroltak tarka-barka tömegéből, ennek meg csak a nagy ívű gesztusait látta Bibor, hogy mit mondott, abból nem értett semmit.

— Halljuk Papp Imrét! Éljen Papp Imre! — ordították egy kissé elszigetelt csoport köze-péből.

A LONDONI LORDMAYOR RÓMÁBAN.
Fogadtatás a Campidoglio-ban, jobboldalán Colonna herceg, a római sindaco.

Bibor most ebbe az irányba vetette a tekin-tétét, de nem sokat törődött azzal, hogy a munkásképvisezők miféle mondanivalói van-nak a visszavándorolt magyarok számára, mert újra eszébe jutott az átkozott Markovics. Úgy látszik, elpusztult Amerikában, elher-dálta a sikkasztott pénzt, élehetetlen volt, mint Biboreczon, nem érte meg a kitűnő pilla-natot, a mikor itthon mindenkinél megbo-sátának. Néki most már senki sem fog me-gbocsátani, mert nem viszi magával Marko-vicsot, üresen kell visszatérnie városába. Sze-retett volna innen kitolakodni, már nem ér-dekelte a Vám, a lábai megintogtak, a feje meg-szédült, utálta magát, hogy ebben a rajongó örületben ő nem tud más lenni, mint a mi, bukott, esett ember, a saját kis dolgaiba bele-ajult senki, szerelmében megcsalódott szomorú férj, vidéki fecsegő, kicsiny lázokban örlődő számar, a mikor körülötte magasan csattog-nak a fölemelkedett szárnyak, az új Magyar-ország mutatja itt dologra kész, élni akaró, élni tudó, erős gerincét.

— A magyar politikának végleg meg kell változnia... Új, egészséges földbirtok-politika... Erős, munkás Magyarország... Igazi népispolák... Igazi kultúra... Az ország dolgát a nép intézze... A kiváltások pusztuljanak... Igazi jólét... A kiuzsoriázott magyar vér... Ausztria...

A munkásképvisező beszédének tört hangjai voltak ezek. A szárnyaló, remek beszédéből mindössze ezeket hallotta Bibor. Mint a rosszul énszeférelt, lukasos szövet libégett Bibor feje fölött ez a beszéd, most mégis szerette volna hallani, megérteni, de a fel-felharsanó helyeslés, a bámulók seregének kissé teatális tapsai magukba fojtották Papp Imre beszédét.

Aztán lassan, lassan oszladomni kezdett a tömeg, a város vendégei voltak ma a vissza-vándoroltak. A szárnyaló, visszanyerte régi ábrázatát. Új vonatok jöttek, új vonatok in-dultak. Kopott, nehézkesen csammozgó utasok bujtak bele a kocsiába. Bibor úgy látta, hogy majdnem minden tizedik ember a háború nyomorékja. Mennyi félkarú, mennyi sánta ember tipegett körülötte. Éppen ma!

A kitörülő tömeg mögött egy lelkes szemű fiatal ember kullogott. Kissé kopott volt, a cipője sarka kicsimpült, Bibor érthetetlen kíváncsisággal bámult utána. Nem tudta volna megmondani, miért, mi köze ehhez az emberhez,

hisz ez nem jött az aranyvonattal, ez nem Markovics, ez is azért jött, hogy résztvevője legyen a nagy ünnepségnek, mégis szerette volna valakitől megkérdezni, ki ez a különös arcú ember. De itt aligha tudták volna neki megmondani, hogy ez Laky Márton volt, az újságíró, a kit senki sem vett észre, a kinek szerénysége miatt itt semmi szerep nem ju-tott, pedig a Vám gondolatát ő publikálta először az országban.

A személyvonat csak este indult. Bibor nem akart estig Pestben lebzselni. Belebújt a legközelebbi tehervonatba.

Késő éjszaka volt, a mikor a tehervonat lomhán, fáradtan bedöcögött a biborezi állo-másra.

XIX.

Bibor kiszállt a tehervonatból. Egycsésen a városházára indult. Nem akart egy pilla-natig sem várni, még az éjjel fel akarta magát jelenteni. Az első rendőrrel, a kivel találkozott, közli, hogy megölte a feleségét, tartóztassák le.

A városháza közelében két cirkáló csendő-jött vele szemben. Nyugtalanul nézett rájuk, nem tudta, mi dolguk ily késő éjszaka a város-háza közelében. Majdnem megszólította őket, teljesen egyre megy, akár a csendőröknek mondja meg, mi fekszi meg a szívet, akár egy városi rendőrnök. Tovább ment. De alig tett egy-két lépést előre, katonai járó suhant el mellette, s a hogy kíváncsian nézett előre, észrevette, hogy a városháza előtt valami tömeg szorong, szuronyok csillannak meg a homályban, kapkodó, éles és durva szavak kemény hullámszáva zavarta meg, nem akarta már a maga gondját a más gondjába belekeverni. Pedig érezte, hogy Biboreczon megint történt valami.

Már csak néhány lépés választotta el a város-háza kapujától. Tisztán látta, hogy a városház épületét katonaság és csendőrség szállta meg, ideges, lázas futkosás veri föl a Városház-utczát, a városháza tágas udvarából pedig komor, zúgolódó és sötét szavak verődtek kifelé, ott benn nagy tömeg zsongott, torló-dott, altisztok nyers parancsai harsantak fel, parasztiok fenyegető dörmögése, vagy szilaj káromkodása vágott vissza az altisztú basás-kodásra.

— Mi történt, mi történt?
(Vége következik.)

OLASZ MEGFIGYELŐ EGY MESTERSÉGESEN UTÁNZOTT FA TETEJÉN A VOJUSA FOLYÓ MELLETT ALBÁNIÁBAN.

AZ ÚJ RÓMAI KATHOLIKUS PAPNÖVELDE TEMESVÁROTT.

EGY RÉGI KULTUR-HÁZ PUSZTULÁSA TEMESVÁROTT.

A magyar közművelődés barátaira nézve rendkívül érdekes, habár nem is valami kiváló és nagyszerű, de mindenesetre hatalmas arányú épület dől romba e napokban Temesvárott, melynek képét itt bemutatjuk.

Az épület falai, megalkotása — kétszáz év történetét tárlják eléünk s mutatják azt a nagyon nehezen emelt lépcsőzetet, mely a magyar kultúra haladását jelzi a Magyarországtól hosszú ideig elszakított országgrészben, az. ú. n. Temesi bánsgásban, a Délvidéken.

Midőn 1716-ban Savoyai Eugen visszafoglalta Temesvárt a töröktől és az ország régi határait a Dunáig visszaadta, Temesvár egy osztrák tartománynak központja lett, melyet Bécsből kormányoztak s a melyből a magyarság, különösen a városból, ki volt tiltva. Ez az időszak, mely közel egy századig tartott, Temesvár s a Délvidék a *német világ* korszaka volt. Osztrák eredetű jezsuiták jöttek a városba és egy három osztályú gimnáziumban szolgálták a magasabb nevelés ügyét. Az itt látható épületnek a földszinti jobboldali része volt a jezsuita gimnázium és rendház, a hozzácsatolt csinos barokk stílus templommal együtt, mely még a háború előtt került lebontásra. Mikor aztán 1773-ban a jezsuita-rendet feloszlatták, a rendházat és iskolát, mint belvárosi plébániát használták tovább s a jezsuita házfőnök az első belvárosi plébános lett. Hatalmas visszaesés állott be ekkor az iskoláztatás terén, midőn Temesvárnak, három megye székhelyének, tizenhat éven keresztül nem volt felsőbb iskolája. Ezen a nagy közművelődési hiánynak végre is a piarista atyák segítettek, a kik 1789-ben megnyitották és lassankint hat osztályúvá fejlesztették a ma is virágzó s 1850-ben nyolcz osztályúvá lett kegyesrendi főgimnáziumot. Nem sokkal előbb Mária Terézia visszaállította a három ősi vármegyét, Krassót, Torontált és Temest és Temesvár, mint az ősi magyar északi és magyar hivatalnokokkal operáló Temes vármegyének székhelye, újabb és pedig magyaros fejlődésnek indult. Szerencsés körülmény gyanánt játszott közre az, hogy az egyházmegyének ekkori püspöke, *Kőszeghy László*, szegedi születésű magyar érzésű ember volt s őcséce János, a megye alispánja. Kőszeghy sok fáradsággal kijárta, hogy Temesvárott papnevelő intézetet állít-hasson; az ősi jezsuita gimnáziumot átalakította, tetejébe egy emeletet húzatott és 1806 őszén már megnyitotta a róm. kath. papi szemináriumot. Megnyitó beszédében a püspök nem nagyon dícséri az akkori időköt, mert a többi közt azt mondja: «Ismerjük korunk hitetlen és erköletelen szellemét, mely a modern könyvek önzésében, a privát társaságok beszélgetésében stb. nyilvánul. Pompás ötlete volt a főpapnak az az eredeti szokás, hogy jó magyar

A MOST LEBONTOTT RÓM. KATH. PAPNÖVELDE EGYIK RÉSZÉ.

TEMESVÁR VÁRÁNAK UTOLSÓ MARADVÁNYAI AZ ÚJ PAPNÖVELDE KÖZELÉBEN.

A TEMESVÁRI ÚJ RÓMAI KATH. PAPNÖVELDE ÉPÍTKEZÉSE.

szegedi fiúkat szeretett fölvenni a papnevelőbe, a kiket németre is jól kioktattott és úgy küldötték különféle plébániákra magyaros szellemet terjeszténi.

A Kőszeghy által vetett alapokon egy nála még hatalmasabb szellemű magyar pap: *Lonovics József* püspök, Kossuth és Batthyány barátja folytatta még nagyobb energiával és eredményel a megkezdett munkát. Ha ekkor be nem következik a tragikus végű szabadsághar, alkalmasint Temesvár lett volna és nem Kolozsvár az ország második egyetemi városa. Lonovics püspök ugyanis filozófiai és jogi fakultást alapított és ennek számára az egyemeletes régi épületet megfelelőleg átalakította, fel emelte rá a második emeletet és a képkönkön látható csinos, habár szörény attikái homlokzatot emelte, a melynek oromzatán az 1841-ik évszám hirdeti az épület befejezését és az egyetemi főiskola megnyitását.

Midőn a forradalom vihára lezúgott, megakadt a hatalmas erővel előretörő magyar kultúra; az egyetemi fakultások bezárultak, csupán a papnevelődet engedélyezte az abszolút kormány, Lonovicsot megfosztotta püspöki székétől és több magyar érzésű papjával együtt zárda alá csukatta.

A temesvári papnevelő intézet azonban innentől is tovább fejlődött és ezt elsősorban a francia eredetű *Bonnavas Sándor* püspök áldozatkészségének köszönhette. Ő a katolikus leánynevelésnek valóságos apostola a Délvidéken; belátta, hogy jó papokat úgy lehet nevelni, ha az annak készülő elemet már jóelőre megfelelő nevelésben részesítik. Ezért is a papnevelde temploma mellé háromemeletes palotát emeltetett (mely azóta már lebontásra került) s ez volt az ú. n. Emericanum vagy «kis szeminárium», a hol már tíz éves koruktól fogva felvették a növendékeket.

A csanádi püspökök közül a most fungáló *Glattfelder Gyula* szintén nagyot alkotott a papnevelés s az egyházi kultúra terén. A várossal együtt, az egész régi épülettömb lebontásra került s az egész a város szívére képező új teret fog alkotni. A régi helyébe szebb új templom és két új bérpalota kerül, melynek jövedelme persze a papnevelőde lesz. Az új papnevelőde pedig, melynek képét itt adjuk, Temesvár készülő új körútján emeltette fel. Ebben a pompás palotában bennlakást talál mintegy hatvan kis papnövendék, negyven teológus s az egész tanári és kiszolgáló személyzet. Disztermének és házi kápolnájának dekoratív részét *Körösfői Kriesch Aladár* és *Nagy Sándor* készítették. A város kulturális életében oly nagynevet említtet főpapok szobrai az ú. n. Püspök-hidat fogják díszíteni.

Lovas Imre.

AZ ÁRVÍZ.

Elbeszélés. — Irta Majtényi György.

Temesvárig rendben ment minden. De innen kezdve nagyon különös dolgokat beszéltek az emberek a zsúfolt kocsiában.

— Lugoson már megint baj van, — mondta egy szakállas, kereskedő formájú ember.

— Dettán is, — mondta egy sovány fekete. — Az emberek megint a háztetőikön laknak és várják, hogy mikor fordul velük együtt a tető is a vízbe.

— Csak úgy, mint tavaly, — folytatta a szakállas. Elpusztul az egész megye. Inség, nyomorúság minden évben. A víz minden évben jönni fog és a kormány beszédekkel meg néhány kiosztott nyomorúságos koronával akar segíteni a bajon...

Egy kövér ember, a ki a kalauzt bujta, fel-figyelt e szavakra.

— Igaz, kérem, — hogy ez a vonat csak Temesvárig megy? Félfülltel hallottam, hogy az ottani vasuti hidat elvitté a víz. Hogy kétfünk mi ott át? Én még ma Dentán akarok lenni...

A többiek összenéztek.

— Elvitté a hidat a víz? Hisz ez borzasztó! Ki mondta? Nekem ma Vojteken kell lennem...

A kocsi is vár rá...

Emma asszonyt is ijedelem fogta el. Senkisémm tudott semmi bizonyosat. Az emberek felugráltak, hogy valami hírt szerezzenek és közbe-össze vissza hadartak, kibájták mindenfélet. Végre megjelent egy ellenőr és megnyugtatót mindenkit, a mennyire lehetett. A hír igaz volt. Sagnál csakugyan tönkrement a vasuti híd, de a közúti hidon át lehetett kerülni a tulsó partra, a honnan más vonat viszi majd tovább az utasokat.

Csakhogy ez a kerülés egy jó órai gyalogút volt, minél fogva igen ezerszerű lett volna, ha a podgyások miatt valamilyen szekeret is lehetett volna szerezni. Emma asszony tanácsátalanul és kétségbeesve áldogált bördönjé és skatulyái között az állomás előtt. Egy pár oláh lézengett ugyan ott, de azokat elcsipték a velük beszélni tudó kereskedők. A vasuti hidon, a mely egészen a közelükben volt, munkások dolgoztak és katonák, a kik senkit sem bocsátottak át. A Temes sárga, piszkos vize messzire kiömlött a földekre, itt-ott a már lábra kapott vetés kiátszott belőle, míg a híd alatt haragosan döngötte a máladozó pillérek.

Emma asszony szöba ereszkedett a bakterrel, de az se tudott neki olyan alkalmatosságot teremteni, a melylyel a holnajt a tulsó partra lehetett volna szállítani. Már-már azon gondolkodott, hogy ugyanezzel a vonattal visszamegy Temesvárra.

Előtte egy fiatal tiszt sétálgatott, a ki régen figyelte őt és végre megszánta a helyzetét.

— Hova utazik, nagyságos asszonyom? — kérdezte.

— Kővárra. Az istenért, ha teheti, szerezzen valami szekeret. Én nem tudok itt senkivel beszélni... Ez a vonat is indul visszafelé, a tulsóparti is mindjárt jön és még lemaradok mindakettőtől ezzel a sok podgyással...

— Kérem, ha elfogadja, — mondta a fiatal tiszt — mindjárt jön egy brieska értem, azzal átme gyünk majd... Én is Kővárra megyek.

— Igazán nagyon köszönöm... hadnagy úr. Ugy-e hadnagy? — kérdezte meleg hangon Emma asszony és azt gondolta: Jó volna megfogni ezt a fiút, hátha tud valami pletykát arról a városról.

— Igen. Pfahl hadnagy vagyok, — mutatkozott be a tiszt.

— Verbőcziné vagyok, — mondta halkán Emma asszony és örült, hogy túlesett e kellemetlen pillanaton.

— Á, — kiáltott a fiatal tiszt — ha nem csalódom, a kedves férjét most helyezték át Kővárra. Az új járásbíró?

— Igen. Hát úgy számoltartanak ott már minket?

— Hogyne! Hogen, az aljárásbíró már tele-tróbitálta a várost a hírről és én nagyon örülök, hogy szolgálatára lehettem, mielőtt még kővári lakos lenne.

A brieska előállott, fölrakták a sokféle podgyást és elindultak. A falun keresztül mindenütt ládákat, csomagokat cipelő embereket értek utól, a kik szintén a másik vonat-hoz

igyekeztek. A hídon lassan hajtottak. Emma asszony behunyta a szemét, nem mert lenézni a zúgó vízbe. A hadnagy pedig szóval tartotta őt, elmesélte a helyi pletykákat és a mikor a töltés aljában, egy krumpföldön megállt a brieska, mint jó barátok ültek le a nagy kofferekre, hogy a vonatot bevárják. Munkások, iparosok, oláh parasztok, két pópá, vagy háromszázan álltak és ültek a töltésen, meg a krumpföldön. Esti hat óra volt.

— Ha ez a vonat annyit késik, mikor érünk mi akkor Kővárra? — kérdezte a hadnagytól Emma asszony.

— Tizenegy órára, de lehet, hogy éjfélre.

— Jaj, a szegény Hogenék!

— Náluk fog megszállani?

Persze. Fogadja csak nem mehetek, vagy a mint maga mondta az előbb: «csárdába» Borzasztó valami ez. Nagyváradról ebbe az isten háta mögötti faluba jönni. Csak a butoraim jönnének meg! Az lesz a legszebb, ha az árvíz miatt nem kapom meg őket...

— Pancsova felé még szabad az út, — mondta a tiszt.

Aztán megjött a vonat. Jó helyet kaptak és kedélyesen elbeszélgettek. Pfahl hadnagy lassankint elmondta, hogy a főbíró Dudásnak hívják, nagy Don Juan, csak a feleségével nem tud boldogulni, mert annak az élelmező tiszt az — udvarlója. A legszebb asszony a Pallainé, az új állomásfőnök felesége. Még nincs udvarlója. Hogen egy részeges fráter, a ki veri a feleségét, de különben Kővárt mindenki részeges és kártás. Nem tudnak ott az emberek mit csinálni a fizetésükkel és az idejükkel. A tisztnek van egy kis tennispályájuk...

— Bált, táncmulatságokat szoktak néha rendezni?

— Nem igen. Néha egy-egy családnál van valami kis krenzen... de majd, ha készen lesz a kaszárnyánk, akkor csinálunk egyet a tisztai étkezdében... Olyan bál lesz az...

Ilyen beszélgetésekkel töltötték az időt. Közben faluk mellett vitte el őket a vonat, amelyeknek szélső házai már víz alatt voltak. Sok helyütt a víz a töltés közepéig ért. E rettenő képeket aztán a sötétség fődte be.

A vonat lassan haladt előre és Emma idegeskedni kezdett, de Pfahl nyugodt, biztos hangja mindig megnyugtatta. Pfahl mindvégig udvarias és lovagias maradt, csak belőlől érzett néha egy kis melegséget, egy kis reszketést, a mint így szemben ülve a magányos asszonnyal, annak barna, meleg tüzi szemét magára szegezve látta. Kettőn voltak egyedül és a rettenő csendet a vonatot megszokott zakatolása csak még komolyabba tette. Néha hosszú ideig nem szóltak egymáshoz, aztán idegesen hangosan beszéltek megint egy darabig. Valami feszültség támadt közöttük és maguk se tudták azokat. A vicinális kis olajmészese halványan világította meg ideges arcukat és Pfahl folyton az óráját nézte. Magában talán azt gondolta: lesz ez még másképp is...

Éjfél felé megérkeztek Kővárra. Az eső erősen esett. Pfahl egy katona várt valami hosszú szekérrel, a mely szármával volt aljazva. Egy keresztbe fektetett deszka volt a kocsi ülése. Pfahl ide ültette Emma asszonyt és egy vastag katonaköpenyvet borított rá. A vendéglős kocsiját két vigéző foglalta le, más alkalmatosság nem volt, így hát kénytelen volt beletörődni a helyzetbe Emma asszony. Különben most már tetszett a dolog neki és mióta a vasúti kocsi-ból kijött, mintha szabadabbnak érezte volna magát. A hadnagy is vidámabb volt és nevetve bujtak össze a deszkán, a mikor Pfahl a lovak közé csapott. Az út hosszú volt és az eső egyre esett. Emma nevetve mondta:

— Mit szólnának a nagyváradiai, ha így látánának?

Pfahl nevetett, de a választát a szekér zörgése elnyelte.

Több utcán hajtottak keresztül, a mikor a hadnagy az ostaral előre mutatott:

— Ott laknak Hogenék!

Megálltak. Egy ablak nyílt ki és egy csodáldozó, vékony hang szólt meg:

— Megjötték? Verbőcziné... és ez a szekér... Mi ez? Kivel jött? Hát nem várt az uram?

A zavart kérdésekre Pfahl fölnevetett:

— Az ura?... Nem láttuk, — talán bent kártászik az állomásfőnök... —

Aztán kinyílt az ajtó, a cseléd, meg a katona bevitték a málhákat, Emma asszony kezét nyújtott a hadnagynak:

— Isten vele. — Majd még lesz alkalom, hogy megköszönhetem magának ezt az igazán nagy szívességet.

Pfahl hadnagy szalutált és megcsókolta Emma kezét.

Hogenné a legnagyobb zavarban volt az ura viselkedése miatt, a ki nem várta meg Emmát az állomáson. Folyton mentegődött és vézna, igénytelen kis alakja olyan szánalmas volt ebben a perczben, hogy szinte bántotta már Emmát. Alig evett ezért a vacsorából és hamar lefeküdt.

Álmából fojtott lármá zavarba föl. Hogen jött akkor haza és a vendégre való tekintettel, mérsékelt hangon védte meg a maga igazát. Emma mosolygott ezen a családi perpatvaron és a butorokra gondolt, a melyeknek hamarosan meg kellene érkezniök, hogy ő a lakást berendezhesse, meg Pfahl hadnagya, a kinek az udvariasága határozottan jól esett neki.

— Talán nem is lesz olyan alkalmas ez a fészek, — gondolta aztán és mosolyogva aludt el újra.

Másnap megismerkedett Hogen úrral és a bocsánatkérések újból kezdődtek. Hogen bőbeszédű, közepös kis ember volt, puffadt arcán az éjszakai szél elformáltanító nyomaival. Kopott zakettet, kirosítottot szürke nadrágot és puha kalapot viselt. Beszédében minduntalan rejtett bókákat csempészett, bár láthatóan azzal a tudattal, hogy ezek csak visszatetszést kelthetnek. Mégis ő úgy vélte, hogy ezzel kötelességet teljesít, a melylyel leendő főnöke feleségének tartozik, a kinek ismeretlenül is fölajánlotta a lakását, a míg az átköltözés és berendezkedés kellemetlen napjai elmúlnak.

— Én el tudom azt képzelní nagyságos asszonyom, hogy mit jelenthet önnek Nagyváradról Kővárra jönni, ebbe a nyomorult faluba. Én is élttem Nagyvárosban. Temesvárott születtem, tudniillik. És itt most már harmadik napja csak az eső... Hja, hja, bizony. És az időjárásokra se lehet adni semmit. Ugy-e, Terikém? — fordult a feleségéhez. Mindig mondom, hogy Falb óta nem lehet bízni már ebben sem. Falb volt a legnagyobb időjós... Mit fog ön csinálni ebben a faluban? Egy ilyen szép asszony...

Hogenné, a mellőzött és alárendelt asszony, szerepében, csak a házi dolgokkal törődött. Halkan járt-kelt színtelen ruháiban, vendégek előtt az illendőség kedvéért mosolygott néha. Keveset és halkán beszélt és egy-egy ajtónyikorgás jelezte csak napközben, hogy merre jár. Fegyvertelenül, szinte némán túrta a férje szákos, kártás, durva természetét, de a szenvedés egész lényéből kiáradt. Ugy magában nagyon sajnálta Emmát, a ki közéjük keveredett.

A napok pedig lassan, eszméletlen unalomban multak el egymásután. Emma úgy érezte, mintha el lett volna vágva a világtól. Az eső folyton esett, az árvíz egyre nagyobb területen pusztított, a vasúti vonalak mindenfelé megrongálódtak és sem a férjéről, sem a butorairól nem kapott hírt.

Nyolczadik napja már, hogy ebben a határszéli fészekben leste remélge a híreket és gyűjtögette idegenkedve és féltéken a bejövő híreket. És közben alig hallott e kevert lakosság várcsban néhány intelligensőbb családról, a melynél magyarul beszéltek. Nyolczadik napja töprengett itt már jövőendő életén és ha nem idegneknek a vendégzeretét kellett volna igénybe vennie ez idő alatt, akkor napközben is többször sírva fakadt volna, annyira elkeserítette az a tudat, hogy e helyütt kell majd fiatalágának legszebb éveit eltöltenie, mivel az urát szolgálati okokból az itteni járásbírósság vezetésével bízták meg. Már az áthelyezés híré is kétségbeesve fogadta és semmivel sem lehetett őt megvigasztalni. De most keservesen siratta a végzetét, a mely őt egy olyan férfhoz kötötte, a kit Kővárra helyeznek át és egyenkint idezte maga elé ismerőseit, barátait, a színházat és egyéb mulatságokat, a melyek az eddigi életét kitöltötték és elcsírták őket. Csupán a békítette meg egy kissé, hogy szép ruháit milyen elismeréssel és általános irigységgel fogják itt fogadni.

De erre mindeztideig igen kevés alkalma volt. Az örökös eső és sár miatt e nyolcz nap alatt csak egyszer került meg az utcára, akkor is a

lakását nézte meg Pfahl hadnaggyal és Hogennével. Egyébként, ha tehette, az ablakból nézte az eget s a gomolygó nehéz, piszkos felhőket, a felősen egymás mellé bújó házak cserepes és zsindeles tetőit, a melyek kéményein gyakran díszelgett széles golyafészek. Itt-ott a házak ablakmelyedései valami hideg kék színnel voltak bemeszelve, esténként a tehéncordát terelték arra felé és a vaskolompok valami különös egyhangúsággal zúgtak. Néha egy fiatalember sétált el többször az ablaka alatt és zavartan kereste föl reszkető tekintetével az ő asszonyi szépségét, míg ő kihajolva az ablakon, fásult megadással meredt az úttest árkaút szegélyező ákácifákra, a melyeknek ágairól még egyre csepegett az éjszakai eső maradványa, a mint a szél a Duna felől erősebben a lombok közé vágott.

Az utca, — az egyetlen utca, a melyet eddig ismert — csendes volt. Csak néhol vágta be erősebben egy kaput, vagy egy kutyája unta el magát a lánczón és hosszú ugatásba kezdett. Egy-egy oláh tarkította kurjongatásával a lármát, ha a szekere a sárban elakadt, vagy a szomszéd szatöbbolt csengője remegett meg olykor félénken, mint a koldússzösz hangja.

Ez volt minden. És Nagyvárad, a férje, a bútorok, a melyekre már oly rég várt, a barátai, a korzó, minden-minden lassankint valami elérhetetlen messzeségbe került tőle, úgyannyira, hogy még a gondolatait se tudta utánuk küldeni. Valami ernyedtség vett e mozdulatlan légkörben erőt rajta. Tünyaság és fásultság állították meg a gondolatait. Sokszor már azt sem tudta, mit vár ennél az idegen családnál, hogy miért jött ebbe a városba. Az elhagyatottság érzése lassankint megbénította az akaratát és a gondolkodóképességét. Na phosszat tétlenkedett és ha kiment a konyhára, hogy Hogennének segítségére legyen, az udvariasan fölmentette őt minden munka alól. Egy régi könyvet lapozott át százszor is napjában és a képeket olyan csodálkozva nézte mindig, mintha még nem látta volna soha. Csak ha Pfahl hadnagy jött el délutánonként látogatába, akkor rezzent föl ebből a tepsedt állapotból. Kikérdezte őt, hogy hol járt, mit csinált tegnap óta és hogy milyen pletykákat hallott az étkezdében. Valahogy úgy érezte, hogy csak ehhez az egy emberhez van köze az egész világon. És mindezt csak azért kérdezte tőle, mert szerette a hangját hallani. És a mikor a hadnagy beszélt, Emma sokszor csak a hangját hallgatta, de nem tudta, hogy Pfahl mit is mondott. Beszéd közben elnézte szép piros, egészséges arcát, a kettésimított puha haját, domború, erős mellét, a cigarettájára füstjét, a mely néhány felhőként füstött a szobában és határozatlanul bár, de ilyenfélt gondolt: Ha ide is betörne a víz, én nem menekülnek...

A fiatal tisztnek pedig ez volt az első komoly kísérlete és nagyon tetszett magának a hódító szerepében. Dobogó szívvel és izgatottan beszélt és ez az izgatottság a hangját olvadékonnyá és kellemessé tette. De még mindig kétségben volt, mert Emma viselkedéséből semmire se tudott következtetni.

A következő napon az eső elállt és szebb idők következtek. Az utca megélénkült, az emberek kezdtek ide-oda járni és Hogenékhez is betévedtek néhányan. Emma asszony úgy érezte, mintha a világ megváltozott volna körülötte. Már gyakrabban eszébe jutottak megint a maga dolgai, aggodalmaskodott is miattuk, de egyben Pfahlra is gondolt szüntelen. Úgy érezte ekkor, hogy nem tudna megenni nélküle. És a derűs tavaszi délutánokon gyakran sétáltak együtt és ilyenkor Emmának eszébe jutott a menyasszonysága, a mikor hasonló érzéseket élt át egy másik ember mellett, a kinek az arcvonásait, ha sokáig kényszerítette is magát, csak nagyon halványan látta maga előtt. Sokszor úgy érezte, mintha az az ember már nem is volna a világon. Csak a kis hadnagy jelentette most az életet előtte, az életet, a melyben sem gondjai, sem kötelességei nem voltak s a melynek csodálatos káprázatai lassankint elfeledtették vele elmúlt életét.

Ha kint jártak a holt Dunánál, a holt golyák szedték táplálékukat s a csodálatosan tiszta ég, a fiatal tölgyes árnyékos utai és Pfahl hadnagy forró szavai a végtelen boldogság lehetőségét

A NÉMET UJSÁGÍRÓK MEGÉRKEZÉSE A NYUGATI PÁLYAUDVARON.

BÁRÓ SZTERÉNYI JÓZSEF KERESKEDELMİ MINISZTER FOGADJA A NÉMET UJSÁGÍRÓKAT.

A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUMBAN.

A NÉMET UJSÁGÍRÓK LÁTOGATÁSA BUDAPESTEN.

A CZIGÁNY FÜLÉBE HÚZZA A MAGYAR NÓTÁI RIPPLER HENRIKNEK, A BERLINI SAJTÓEGYESÜLET ELNÖKÉNEK A KIRÁNDULÓ HAJÓN.

TÁRSASÁG AZ ESZTERGOMBA VIVÓ HAJÓ FEDÉLZETÉN.

EBED' UTÁN A HERCEGPRIMÁS ESZTERGOMI KERTJÉBEN.

A NÉMET UJSÁGÍRÓK LÁTOGATÁSA BUDAPESTEN.

érezte meg vele, remegőn gondolta magában: Istenem, én csak most kezdek élni...

Sokszor csak késő este tértek haza, dacára Pfahl előrelátó figyelmeztetéseinek. És ilyenkor mindenki összesűgött mögöttük az utcán. Emma asszony pedig ekkor már azon imádkozott magában, hogy bár az árvíz még jobban tönkretenné az utakat...

A boldogságtól és attól való féltében, hogy ez a boldogság a férje és a bútorok megérkezésével egyszerre megszakad, — szinte beteg lett. Remegve leste az árvízről szóló híreket és kétségbeesett, ha valami jobb hírt hallott. Ha a postásfiút meglátta az utcán, reszketni kezdett arra a gondolatra, hogy az ura megjön.

Egy délutánon, a mikor az utak már fölszáradtak, kísért Pfahl a Dunához. Még sohasem látta ezt a nagyszerű folyót, a mely mostanában ijeszítően hatalmas volt és sárgás sűrű vizét az árterekre is kiöntötte. A szerb partot az erős napütésben alig lehetett látni, csak észak felé játszottak valami nagyobb épület körvonalai.

— Az a szemendriai erőd, — mondotta a hadnagy olvadékonnyan hangján, mintha valami szerelmi vallomást suttogna.

Emma is így fogta fel a hadnagy szavait és hálásan nézett rá. Aztán így szólt:

— Ha ezt a sok vizet mind ki lehetne eresztetni ide az utakra!

— Miért, Emma? — kérdezte Pfahl mosolyogva.

Hogy senki értem ne jöhessen soha, — felelte Emma és keservesen sírni kezdett. Aztán ledobta magát a töltés oldalán a fűbe és úgy zokogott. Olyan váratlanul történt ez az egész, hogy Pfahl megijedt és nem tudta mit csináljon. Vigasztalni próbálta, de a hangja el-elakadt és nem tudott voltaképpen semmitse mondani. Közben mindenfelé nézelődött, hogy nem láthatja-e meg valaki őket ebben a fonyák helyzetben.

Emma sokáig maradt mozdulatlanul, de csukló zokogása lassan alábbhagyott. A hadnagy meg izgatottan járkált fönt a töltésen és időnkint könyörgő szösz az asszonyhoz:

— Az istenért, Emma!... Én nem tudom miért... de hagyja abba... megláthatnak... jöhetnek emberek... könyörgöm, keljen fel!...

Végre egy határozott mozdulattal fölkel, lesimította a ruháját és a hadnaghoz ment, egy papírlapot nyújtva feléje. Pfahl olyan gyámoltalanul állott, de a mikor Emmára nézett, megdöbönt, mintha halottat látott volna. Emma arca viaszos sárga volt, csúnya, nagy redőkkel az élettelen szemek körül. Rettenő fájdalom látszott rajta.

Pfahl remegve nyult a papírlap után. Sügöny volt, melyben Verbőczy jelezte, hogy délután öt óra tájt Kővárton lesz.

Kirántotta az óráját: félhat elmúlt!

— Miért nem szólt előbb, Emma! Mit csináljunk most, hiszen már rég itt van tán és keresi magát... gyanakodni fog...

— Mindegy. Ne legyen olyan gyerekesen kishitű... Én csak bússzúzni jöttem ide... nem is tudom mitől. A mi most, ezzel megszokadt... Mindegy. Most menjünk.

És szótlanul mentek az erdőnek.

A város előtt végleg elváltak. A hadnagy kedves szavakat gondolt ki útközben, de nem tudta sehogysem elmondani őket. Az asszony pedig csak annyit mondott még: Isten vele!

Hogenék háza előtt megismerte a férje hangját.

— Itt van tehát, — gondolta, de nem érzett már semmi fájdalmat. Hideg volt és nyugodt, a mint az ajtón belépett.

A férje, egy szélesvállú, magas, szőke ember örömmel sietett elébe, megcsókolta és mindenfelét összehadart azokról az akadályokról, a melyeken át idáig ért. De Emmát láthatóan nem érdekelte semmi. Egy darabig hallgatta a beszélgetést, aztán szótlanul átment a szobájába.

Verbőczy Hogennéhez fordult:

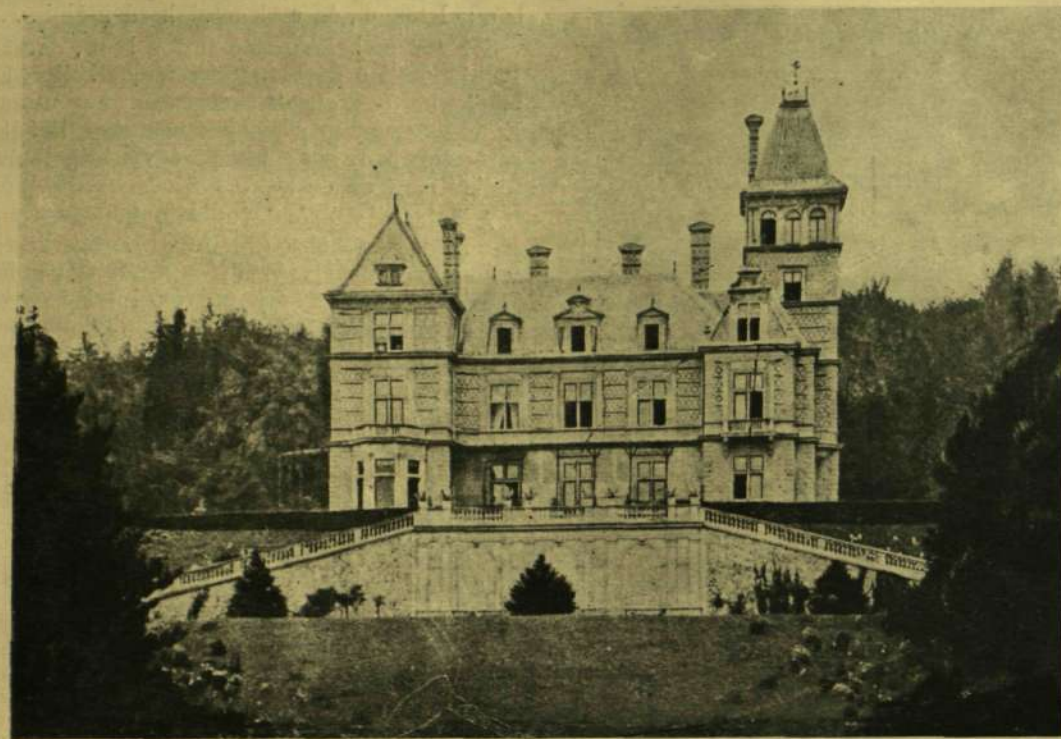
— Valami baja van tán a feleségemnek?

Hogenné zavarba jött.

— Istenem... mit is mondjak... Nem,

nincs neki semmi baja... Talán az árvíz, meg a rettenetes hírek... a bizonytalanság...

Aztán tovább beszélgettek.

A WARTHOLZ VILLA REICHENAU MELLETT, A KIRÁLYI CSALÁD KEDVENCZ TARTÓZKODÓ HELYE.

MEGÁTKOZOTT SZERELEM.

Francia regény a Szerelm az én bűnöm szerzőjéről.

(Folytatás.)

Felkelt és elkészítette a forró italt. Aztán lassanként megnyugodott, arca békés kifejezést kezdett öltetni, bár megmaradt rajta valami bátoros vonás, a mely azonban nem vált hátrányára, mert még bájosabbá tette. Az est kellemesen végződött, mert Magda visszanyerte életkedvét. Reggel, ébredés után még jobban megvizsgáldott, mert levelet kapott Fülöpötől, a mely telve volt gyengéd melegségekkel. Harmadnapra találkozott Fülöp lakásán és Montmaur, a kihamaradása miatt még mindig lelkifurdalásokat érzett, végtelen szerelme és gyöngéden viselkedett Magdával szemben. Miközben ez szegény önmagában gyötörde, kétségével küzdött, Fülöp bűnbánón vallotta be magának, hogy soha semmiféle nő szívében nem fogja megtalálni azt a finomságot és gyöngédséget, melyet Magda nyújtott neki. Kérdezte önmagától, hogy egészen egyszerűen miért nem elégszik meg pusztán ezzel a szerelmevel, mely oly boldogsággal tölti el, a melytől eddig semmiféle nő, akármilyen fiatal és szép is volt, nem tudott vele feledtetni. Mi szüksége volt tehát arra, hogy másféle is elkalandozzék? Mégis érezte, hogyha nem is éppen közömbösség lett urrá rajta, mégis szerelmének eddigi bevessége oszladozóban volt. Két olyan élelőléleknek pedig, mint a milyennek ők voltak, meg kellett éreznie már ezt az árnyalatnyi változást is, mely szerelmüket lassanként megszokássá változtatta. Ez a fellelés ugyan még egyikükben sem vált tudatossá, de aza nyolcz év, a melylyel Magda őregebb volt Fülöpnél, aztán a világ vélekedése az ilyen össze nem illő párok felől, lassanként szakadékokat kezdett vájni köréjük.

Mindamellett Fülöp nem tudott elszakadni Magdától. Megpróbálta, hogy felület szerelmek után futkosson, mert azt hitte, hogy ekként lerázhathatja magáról Magda gyöngédségének legigazó jármát, de ezekből a kísérletekből mindig bűnbánón és önmagát utálva került ki, sőt kis híján volt, hogy mindent be nem vallott barátjának. Néha-néha azonban a társaság-beli hétköznapi dolgok uralkodni alá kerítették meggyőződését és ilyenkor efféleképpen prédikált magamagának: «Kárba vész az életem és elrontom a jövőmet, mertől jobban halogatom a szakítást, annál nehezebben fog az bekövetkezni. De viszont Magda oly csábító, minden ízében annyira igazi nő és olyan csillogó szellemű, hogy soha életemben nem fogok ily önfeláldozó gyöngédséget találni... és ő talán bele is halna a szakításba!»

Leprince Mirbel asszony megértette Fülöp lelkiállapotát. De a helyett, hogy átengedte volna magát szorongatásainak, azt hatá-

rozta, hogy küzdeni fog a szakítás ellen. Évek óta csak nagyon nagy időközökben hívta meg ismerőseit, de most értesítette őket, hogy egy ünnepélyt fog rendezni és tudós asztaltársasága nagy meglepetésére nagy kedvvel fogott hozzá az előkészületekhez. Tizenöt napig meglehetősen mulattatták Fülöpöt az estélyre való készülődések, mert a legkülönbözőbb megbízásokat kellett teljesítenie, minek következtében majdnem szüntelenül Magda mellett volt, hogy utasításait átvehesse és viszont beszámolhasson az elért eredményekről.

Magda azt remélte, hogy ezt a helyzetet még jobban kiaknázhathatja Fülöp lebilincselésének érdekében. Azonban ezek a nagy fogadtatások azzal végződtek, hogy kifárasztották és untatták is mindkettőjüket, úgy hogy nemsokára visszatért a pénteki intim fogadtatásaihoz, a melyekre csak kiváló embereket hívott össze. Ezek már aztán válogatott estélyek is voltak, a melyeken csak nagyvilági emberek és művészek voltak jelen, meg néhány fiatal, szép és előkelő asszony. Fülöp, midőn látta, hogy mennyire törekedtek az emberek ebbe a társaságba bejutni, fiatalos göggel büszkélkedett Magdával, a kinek ez végtelenül jól esett. Később Magda nem elégedett meg a pusztá fogadtatásokkal, hanem előtűk ebédeket is rendezett. Hogy még jobban magára vonja a világ figyelmét, ezernyi ötlete volt, megpróbálkozott az orosz, az olasz, a magyar, a görög konyha nyenez falataival is és válogatott csemegéket hozatott mindezen országokból.

Egy este Fülöp mégis gondterhesen kelt fel az asztaltól. Fugget, a ki éber nyugtalansággal figyelte ezeket az erőlködéseket, észrevette Magda aggodalmas arczát és megkérdezte tőle:

— Mi baja van? Hiszen ez az orosz ebéd csodálatos jó volt és ön mégis aggodalmaskodik?
— Ah! doktor, nézze csak őt, milyen unott és szomorú... egész hajamat szívesen oda-adnám még azért is, csak hogy a kávét jónak találja!

— Már pedig ebben az esetben hiába izgatja magát kedvesem, mert az ön szép Fülöpe egész egyszerűen csak féltékeny.

— Féltékeny, féltékeny?... meghalnék örömben... de ugyan kire lehetne féltékeny?

— Erre a spanyol követéségi titkára, erre a mórképi fiatal marquisra, a ki egy pillanatra sem vette le egész ebéd alatt szemét önről, a mire Danansé minden rosszindulat nélkül figyelmeztette Fülöpöt. Kávéját akár a legrosszabb cikóriából főzhetnék volna is, még sem vette volna észre. Nézze csak, miképpen leselkedik erre a spanyolra. Akarja megfogadni tanácsomat? Menjen akkor ahhoz a rózsakosárhoz, melyet Tennis küldött önnek és semmi mással nem törődve fejtsse le az ő névjegyét, mely az egyik szalagra van gombostűvel rá-tűzve, tartson aztán a kandallónak, mintha a tűzbe akarná vetni a kártyát... és akármibe

is fogadok önrel, hogy Fülöp félbe fogja szakítani azt az érdekes beszélgetést, melyet Biryvel folytat, hogy őnt megelőzze.

— Miféle kicsinyes fogás ez, doktor!

— Kedves gyermekem, minden fogás jó, a melylyel fogva tudja tartani azt a szívet, melyről nem tud lemondani.

Magda egy pillanatig tétovázott, aztán elmosolyodott és egy elhatározott mozdulattal hátravetette fejét és a csoportokban álló társaságon át maga után vonszolva nehéz aranybrokát ruháját, a virágos kosár felé tartott. Akaratlanul is kissé tétovázva, a mi még gyanusabbá tette cselekedetét egy féltékeny szerelmes előtt, leszedte a névjegyet és elrejtette zsebkendőjének csipkéi közé és azután a nélkül, hogy rá mert volna nézni Fülöpre, a kandallónak indult. Fülöp ugyanabban a pillanatban ért oda, mint ő. Szegény asszonynak úgy vert a szíve, hogy majd meghasadt, fülöp piunt és zavartan nézett Fülöpre, a ki villámlo szemekkel állotta útját és sziszegve kérdezte:

— Ki küldte ezt a virágot?

— Milyen fucsán viselkedik ön... hiszen Tennis küldte...

— Úgy? Nem volna olyan szíves ezt a névjegyet ideadni nekem?

Magda egy olyan mozdulatot tett, mintha tűzbe akarná dobni, aztán mintha meggondolta volna magát, hidegen így szólt:

— Tessék, uram.

Fülöp egy pillantás vetett a névjegyre, elszégyelte magát és reszkető hangon kezdte kérlelni:

— Bocsásson meg Magda, de annyira szenvedtem... mert annyira szeretem őnt!

Pillantásuk most találkozott, aztán egymásba mélyedt és olyan rézségességgel töltötte el őket, mint szerelmük első napjaiban. Egy pillanatig így maradtak némán és boldogan.

Fülöp megkérdezte:

— Holnap jókor nem találkozhatnánk? Várni fogom és ha úgy tetszik, együtt reggelizhetünk.

Magda fejével igent intett, mert sokkal jobban meg volt illetődve, sem hogy örömben szólni tudott volna, aztán visszafordult és a szalón át visszatért Fuggethez, a ki egy ablakmélycsében várta.

— Megnyerte volna a fogadást, barátom, mily boldog vagyok és ezt önnek köszönhetem... Nézze csak, most hátat fordított neki és mégis érzem, hogy mint czirógat végig tekintetével, úgy hogy megborzongok bele.

— Prince, ha efféle nagy örömei vannak, miért nem oly böles, hogy szenvedéseit könyveben viselje? Nem is tudom gyermekem, hogy tulajdonképpen miért is panaszkodik? Így szeretni és ekképpen szeretettetni csak egy hónapra át, éppen elég volna és aztán meg is halhatna az ember!

— Igen, inkább meghalni... de tovább élni, ha ezt egyszer már megismertem, ez még a halálnál is sokkal fájdalmasabb volna!

Beszélgésüket Gouverneur szakította félbe.

— Lám, lám, vidám kis beszélgetést folytatnak maguk! Vajon a kaviár és a Névából fogott lazacok hangolták önöket ezekre a temetői szónoklatokra? Az én emésztésem bizony nem biztat engem ilyen keserű gondolatokra.

— Ne nevéssen rajtunk, — felelte Magda — mindenféle szívbéli ügyről beszélgettünk és mivel önnek nincsen szíve...

— Bocsánat, csak azt mondhatja, hogy nincs már szíve, mert volt valamikor és fel is ajánlottam önnek asszonyom, de ön visszautasította, úgy hogy nincs joga azt állítani, hogy sohasem volt!

Magda elmosolyodott, elfogadta karját és egy kerevtre letelepedtek. Pár pillanat múlva Fülöp foglalt helyet mögöttük, oly közel hozzá, hogy lehelle a vállait simogatta, úgy hogy mámorító elemzés öntötte el Magda tagjait.

NEGYEDIK RÉSZ.

Leprince Mirbel asszony elérkezett tehát a viszonylagos bölcsességre a hozzá a korszakához, a midőn megbízott hatalmában és azt hitte, hogy Fülöp sohasem fog elszakadni tőle. Minden tehetségét arra használta föl, hogy a végtelen-ség variálta kettőjük életének boldogságát, a miben valóságos csodákat tudott elérni. Kezdve háztartásán egészen összeköttetései-

nek megválasztáság és ruháinak hozzáértő összeállításág mindent azzal az egyforma művészettel végzett, a melylyel a legkényesebb izlésűeket is elkápráztatta.

Még mindig fiatalnak látszott. Hogy szemének csillogását és arcbőrének feszültségét fokozza, mivel azon néhol ráncok kezdtek mutatkozni, minden nap egy pár csöpp arzenikumot szedett be. S mivel azt tapasztalta, hogy gyorsabban vénül, ha lelki nyugtalanságban él, törekedett ettől megszabadulni és nyugodtan élni, hogy szívének mélyseges aggodalmait ellenére soká szép maradjon.

Fülöp és Magda viszonya lassanként és öntudatosan másféle árnyalatúvá lett. Nem mintha Fülöp nem szerette volna már Magdát, hanem másképpen szerette, mint eddig, most már Magda az ő lelki mekénése, vigasztaló barátja volt, a ki nélkül nem tudott megélni.

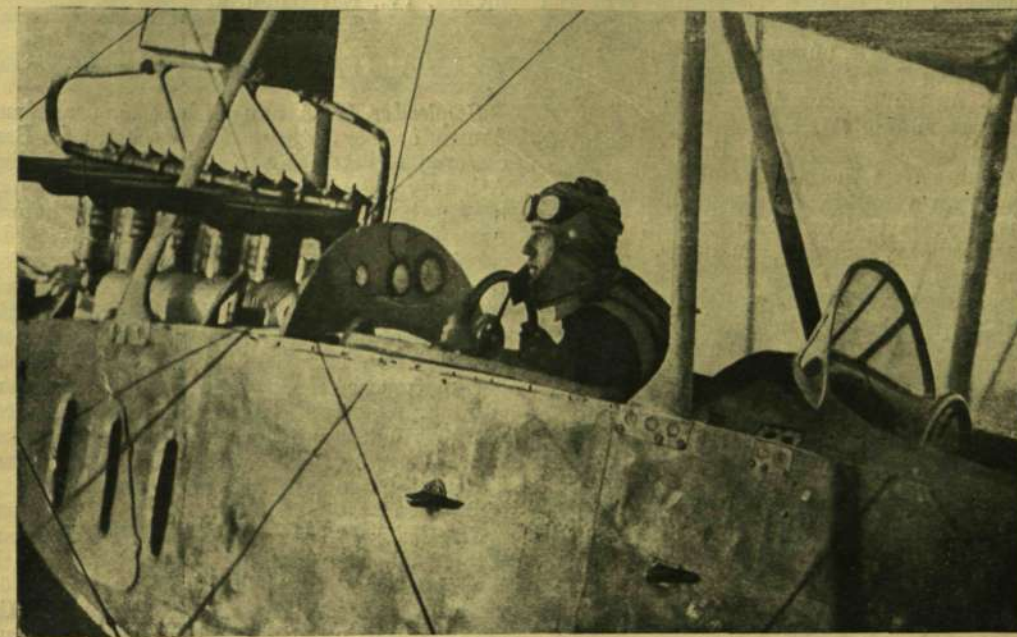
Magda egész büszkeségét és életének egész ingadozó becsületét szerelmük tartamára tette föl. Ettől a céltől semmi sem tudta eltéríteni, mindenképpen azt akarta, hogy a fiatal ember szívét mással ne kelljen megosztania. Minden boldogsága, minden öröme ő benne összpontosult. Fülöp végzetlenül mindig visszatért hozzá, jóllehet önmagában gyakran fellázadt viszonyuk ellen. Végül, hogy lerázza megárló ezt az igát, utazni kezdett. De mihamarabb megtért utazásairól, hogy újból megtalálja azt a különös légkört, melylyel Magda körülvette és a melyen kívül már nem érezte magát jól, mert teljesen rabjává lett a megszokásnak.

Magda mindig megérezte ezeket a szabadulási irányuló kísérleteket. De most már nem árulta el igazi féltékenységeit, mert rájött arra, hogy minden nagy és fájdalmas érzelm bántja és sérti azt, a ki okozója volt. Tudatos színeléssel, a mely különben bájosan sikerült neki, hamis féltékenységi jeleket rendezett és a mikor aztán Fülöp mosolygott az efféle nyugtalanságon, a mely szabadtságában nem korlátozta, Magda minden ízben boldogan hagyta magát meggyőzni kedvesének ártatlansága felől és kiélvezte azt a végtelen gyöngédséget, a melylyel ez őt meggyőzni törekedett.

A ruhától kezdve, melyet azért öltött magára, mert Fülöp szerette a színt, egészen haja elrendezéséig, vagy cipője alakjáig, illatszereig mindenre kiterjedt figyelm. Midőn aztán elérkezett az ebéd ideje és várta Fülöpöt, aggódva törte fejét azon, hogy észre fogja-e venni azt a sok iparkodást, melylyel kedvében akart járni, s hogy nem fogja-e megbánni, hogy hozzája kellett jönnie. Ha aztán Fülöp megérkezvén, egyetmást észrevette a neki szánt figyelmes-ségekből. Magda boldognak érezte magát. Tudta jól, hogy egy művész emberről a benyomások ingadozása sokszor egy-egy semmiségtől függ s mert jól tudott Fülöp szívében olvasni, ki-találta, hogy mikor kell neki gyöngéd szavakat mondania és mikor jobb, ha hallgatag marad.

BULGÁR KATONAI ISTENTISZTELET A FRONT MÖGÖTT.

DARVAS ENDRE REPÜLŐHADNAGY, AZ OLASZOK ELLENI LÉGI KÜZDELEMBEN HŐSI HALÁLT HALT.

Ekképpen minden cselekedetét, a mely barátjára vonatkozott, hosszasan meggondolta magában. Annyma hozzá tudott idomulni és megértő viselkedésével oly változatos lelkiévezeteket szerzett neki, hogy napokon, hónapokon át ismét szerelmük rabjává tudta tenni. Ekképpen Magda szükségessé vált Fülöp életében, úgy hogy ezt mintegy valójából forgatta volna ki, ha egy pillanatban el kellett volna őt veszítenie. És mindamellett akármilyen szemrehányásokat érzett is, félrevette Magdát. Nagyon rosszul esett neki, hogy szenvedélyei hazugságokra kényszerítik, de nem tudta volna meggyőzni Magdát arról, hogy igazán csak őt szereti és csak szeszélyei csábítják másfelé. Tudta, hogy Magda sem meg nem értette, sem meg nem bocsátotta volna neki ezeket a lelkiállapotokat, de mit tehetett róla, nem tudott magán ual-kodni. Aztán sokkal mozgalmasabb szerelmi életet kívánt volna magának: elszórtatott volna járti kedvesével együtt barátjai társaságába, hogy azok előtt büszkélkedhessen. Rosszul esett neki, hogy abban a pillanatban el kell hagynia Magdát, midőn az a tőle külön álló életét akarta élni, megunt az előre megállapított szerelmes órákat, melyeket a legkisebb dolog, egy látogatás, egy muló rosszullét egyre-másra meghusított. Terhére voltak azok a közömbös találkozások, melyeket végig kellett játszania, hogy környezetük gyanakvását félre vezessék.

A szegény asszony nem kevésbé szenvedett. És mindez, a mi arra kényszerítette őket, hogy a fenyegető kíváncsiságtól és szóbeszédtől óvakodjanak, idők múltán lassú elhidegülé-

sükhöz vezetett. Egy napon egészen fakadt ki Magda, hogy úgy kell viselkednie, mintha büntetésből volnának szerelmre ítéelve. Együtt-leiket mindig meg kellett szakítaniok, mert a háttérben ott leselkedett rájuk a holnap. De mit jelent és mit ér az a holnap, a midőn a szenvedélyek és vágyak eloszlának, át változnak, elvesszenek és soha ugyanúgy fel nem tá-madnak. Mit ér az év, a hónap, a nap, az óra, a midőn a boldogság pusztán az elfutó pillanattól függ, a melyet végig kell élni és meg kell ragadni, a mint jelentkezik, mert különben élni sem érdemes!

Fülöp lassanként és észrevétlenül mind meszebbre kalandozott Magdától és azzal vizsgálgatta magát, hogy mindamellett mégis csak őt szereti igazán. És a midőn rejtett bűnbánat-tal telve visszatért Magdához, mindig rájött arra, hogy szívét csak megunt régi kedvese tudta teljesen kitölteni. Ilyenkor aztán mely komolysággal fogadkozott neki:

— Mintha egy test és egy lélek volnánk, semmi sem szakíthat el minket egymástól.

(Folytatás következik.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Késő szüret. Juhász Gyulának sok év óta nem jelent meg verses könyve, a lírai hangversenyből hiányzott az a szolam, a mely őt jelenti. A költő távol élt az irodalmi élet forgatagától, Szegeden s ott is elvonult magányban, súlyos betegség békította a munkában s talán némi elkedvetlenedés is bántotta, érdemtelenül háttérbe szorított-nak érezhette magát. Míg mások, a világban való forgolódásban ügyesebb kortársai sorra jól elhelyezkedtek az irodalomban, többé-kevésbé széles tért vívtak ki maguknak, ő hátrább maradt a hírnévtől folyó versenyben, mert passzív természetű volt tartotta a külső érvényesülés vásárljától, személynét elvonta a nyílvanosság elől. Csöndes, halk hangon dalolta bús énekeit, melyeket a finc-mabb fűtök szívesen hallgatnak s ha egy-egy rövidebb időközre elhallgatott, élenken nélkülöztek. Sem egyéniségében, sem lírájában nincs semmi lármás, semmi kihívó, a mi magára vonná a tö-megek figyelmét. Bágyadt energiái kimerültek a versek megírásával s nem jutott belőlük az érvényesülésért való küzdelemre; érzékeny és érzékenkedő lelke ijedten menekült önmagába a pircz lármája elől. Mégis voltak hívei, lírájának megvolt a maga prestige és a jó olvasók figyelve keresték, mikor szólt meg. Most, hogy Késő szüret címmel kidőti új könyvét, sokan fogadják örömmel kezéből a kedves lírai ajándékot. Örömmel látjuk, hogy forrása nem apadt meg; lírája nem mutat ugyan a régebbihez képest bővülést, súlyban, kiterjedésben gazdagodást, de régi szín-vonalán megmaradt és hangjának bús csendése a régi tisztá még. Új versei közt van néhány nagyon szép, a legszebbek közül való, a miket tőle valaha kaptunk (Ha lehullanak a levelek, Béke, a Julia-ciklus két első és ötödik dombja, a Falsi hold ciklus s még egy sereg más), a költő melarchoiája még mindig termékeny. Az érzékeny, passzív lélek sürölődése a világgal s az ebből fakadó fájdalmas lelki dispoziáció Juhász Gyula verseinek tulajdonképeni tárgya. Nem tud az étellel megbékélni, sem legyőzni nem tudja, sem

megalkudni nem bír vele, elvonul előle a maga belső életébe, de egészen elszakadni nem tud tőle: magánya csendjébe minduntalan behallatszik a lármája, felzaklatja húrjait és táplálja benne a kielégítlenség érzését, a természetes vágyat az élet után. Az ember elvonulhat az életől, de ez az elvonulás mindig fáj, mert önmaga egy részének feláldozásával egyetelmű. Ez a melancolia mint esondós őszi permeteg hull a szívünkre Juhász Gyula verseiből, dörgés és villámlás nélkül bús fátyolba borítva hangulatunkat, bánatos, meleg melódiákat zsongva fülünkbe. Bágyadt érzés uralkodik a versekben, a költőnek nincs energiája, hogy elinduljon vágyai útjára, nincs elszántága a lázadásra, tulajdonképp a sóvárgás kell neki, ez az ő eleme és küldetése, — arra született, hogy sóvárojon és szomorkodjon. Halvány képek alakjában, inkább tónusokkal, mint színekkel elválasztva tünik fel előtte a külvilág: a természetből leginkább az ős hervadt színei, a tavasz, a nyár visszafutása, a tél közelségétől való borzongás, a szerelmben az ábránd, a csalódás, a nő idegenségének érzése, a boldogság elérhetetlensége, a gondolatok világában a mulandóság és a halál. A nyelv is bágyadt szépségű, erős színek, harsány akcentusok, originális fordulatok nélküli, nincsen külön egyéni jargonja, de mondanivalójához többnyire szorosan hozzátartozik. Olyan ez a nyelv, mint a zongora hangja, a mely készen van a hangszer szekrényében, csak a megfelelő billentyűt kell megérintni s magától áll elő, holott a hegedűből a művésznek kell a hangot kitermenteni. De Juhász Gyula biztos kezű zongorista, mindig a kellő billentyűt üti meg, a legtrikább esetben fog hamis hangot s a kifejezés különösségével vagy keresettségével sohasem takarja el mondanivalóját. Nagyon igazmondó költő, sem a tartalom, sem a kifejezésben nem szépíti magát, nem affektál és egy árnyalattal sem akar többet mondani, mint a mennyi a mondanivalója.

A **Jó Pajtás**, **Benedek Elek** képes gyermeklapja legújabb, szeptember 22-iki száma **Ábrányi Emil** írt verset, **Tábori Kornél** elbeszélést. **Mihályffy** meglehetősen verses elbeszélést, **Benedek Elek** folytatja **Róka** komámasszony mulatságos kalandjait, **Ávar Gyula** kedves mesét mond, **Szigeti Imre** szép képet rajzolt, **Zsoldos László** folytatja regényét, **Tarka** mese. Sok szép kép, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A **Jó Pajtás**-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára egész évre 16 korona, fél évre 8 korona, negyed évre 4 korona, egyes szám ára

32 fillér. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal, IV., Egyetem-u. 4.

A HÁBORÚ NAPJAI.

Szeptember 12. A nyugati harctéren a németek Armentièresnél részleges támadásokat, a La Bassée csatorna mellett pedig előretöréseket vérték vissza. A harcvonalon új német állások előterében gyalogsági harcok. Este heves tüzérségi harc az Arrasról és Péronneól Cambrai felé vezető országúton. A sötétség beálltakor a Marquion—Havrincourt csatornaszakasz elleni támadások a németek vonalait előtérbe hozták. Az Ailette és az Aisne között este nagyobb erőre kapott a tüzérségi tűz. Itt előtérbe kerültek a francia—keletről francia részleges támadásokat visszautasítottak. Az olasz harctéren az Asolonei vérsen visszavertünk egy olasz támadást. A Piave-arcvonalon a tüzérségi tevékenység. Albániában a Tomorika-háton néhány ellenséges állásrészlet elfoglaltunk.

Szeptember 13. A nyugati harctéren Flerboixtól délnyugatra egy részleges támadást, Hulluchtól északnyugatra a németek erősebb angol előretörést vérték vissza. Az Arrasból és Perroneól Cambraiba vezető utak közötti támadások megfúrtak a hol az ellenség behatolt a németek vonalaiba, ellenlélekkel visszavetették. Havrincourt az ellenség kezén maradt. Este Gouzeaucourt és Mocuvres között a németek visszaverték az ellenség újlag előretörő támadásait. Az Ailette és az Aisne között időnkint fokozódó tüzérségi harc. Francia és amerikaiak megtámadták a St. Mihiel-nél levő ivalkú harcvonalat a Combres-magaslatnál és a Cote Lorrainától délre, valamint a Cote Lorraine és a Mosel között. A németek a támadást előrelátva a kétoldali átkarolásnak kitért ivalkú állás kiűrését már napokkal előbb megkezdtek. A harcot tehát nem küzdötték végig a döntésig, hanem végrehajtották a tervezett mozdulatokat. A Maastól keletre levő magaslatokon előretörő franciákat visszaverték. Az átmenetileg elvesztett Combres-magaslatokat visszafoglalták. Innen délre osztrák-magyar ezredek erőlyes ellen-támadással biztosították a Maas és Mosel közötti harcoló német csapatokkal való együttműködésben a St. Mihielnél álló csapatok elvonulását. A Cote Lorraine és a Mosel között ellenséges támadás tört nyert Thiaucourt felé. Német tartalékok fel-felgyűltek az ellenséges lökést. Thiaucourtól délnyugatra és a Moseltől nyugatra a németek vissza-

verték az ellenséget. Éjjel az ivalkú állások kiűrését az ellenséges beavatkozástól menten befejezték. Az olasz harctéren felderítő és tüzérségi harcok.

Szeptember 14. A nyugati harctéren a csatornaszakaszban heves harcok Mocuvres és Havrincourt mellett. Gouzeaucourt ellen és a Ham—St. Quentin országút mindkét oldalán intenzív részleges támadásokat a németek visszaverték. Az Ailette és Aisne között ellenséges támadásokat megfúrtak. Ornéstól délre és a Verdun—Etain országúton az ellenség támadásait visszaverték. A Cote Lorraine és a Mosel között mérsékelt harczi tevékenység. Combrestól délre és Thiaucourtól északnyugatra az ellenség a németek új állásai felé tapogatózott előre. Az olasz harctéren a Brentától keletre és a Monte Solarolón ellenséges előretöréseket visszautasítottunk. A Piave mellett Sin Donanál megfúrtak az olaszok áthajrási kísérleteit. Albániában Pojanitól északra elragadtunk az ellenségtől néhány szivósan védelmezett majort, heves olasz ellentámadásokat vértünk vissza.

Szeptember 15. A nyugati harctéren a La Bassée-csatorna mindkét oldalán a németek visszaverték az ellenség részleges támadásait. Havrincourt-nál az angolok rohama visszafúrták a németeket a közeg keleti széléről. Este azonban visszaverték a harc előtti összes vonalaikat. Az Ailette és Aisne között ismét nehéz harcok. A franciák nagy erővel támadtak, de a németek visszautasítottak részben közelharcban és ellentámadásban négy heves támadást. Laffauxtól keletre az ellenség előretört Allemon felé; a németek ellentámadása itt megállította. Sancy és Vailly között az ellenség többszörös támadásai összeomlottak a német vonalak előtt. Az Aisneől délre a Revillon és Remain helységei elleni támadásokat a németek visszaverték. A Verdun—Etain országút mindkét oldalán megfúrtak az ellenséget előretörései. A Cote Lorraine és a Mosel között előtérbe kerültek a németek új vonalai előtt.

Szeptember 16. A nyugati harctéren Avrincourt-nál és onnan délre a németek részleges támadásokat visszautasítottak. Az Ailette és az Aisne között heves részleges támadások. Az este új támadásra indult ellenséget általánosan visszaverték. Az ellenség az előző napok harcaiból maradt betörési helyet valamivel kiterjesztette és Vailly déli részén megvetette lábát. A Cote Lorrainetól a Moselig a tüzérségi tevékenység este időnkint feléledt. A németek új állása előtt ismételten gyalogsági harcok fejlődtek ki. Este az

ellenség körülbelül a Vesnes—St. Hilaire—Hancourt—Remercourt vonalon és a rappesi erdőben állott. A lotharingiai arcvonalon az ellenség előretöréseit visszautasították. Az olasz harctéren a Hétközseben több olasz előretörés megfúrtak. A Brenta völgyében az ellenség valamelyest visszautasította előtérbe vonalunkat.

Szeptember 17. A nyugati harctéren Yperntől délre megfúrtak az ellenség részleges támadásait. Az Ailette és az Aisne között tovább tartottak az ellenséges támadások. A Vauxaillontól keletre fekvő magaslatot, melyen az ellenség megvetette a lábát, a németek visszafoglalták. A Laffauxtól keletre vezető út mentén az ellenség kissé visszafúrták a németeket. Délután az ellenség újabb támadásai megfúrtak a németek ellentámadásai folytán. Este a németek vonalaikat részben ismét előretölték. A dél felé csatlakozó brandenburgi hadosztály visszaverte az ellenség többszörös támadásait. A Cote Lorrainen St. Hilaire mellett és Jonvilleől nyugatra a németek sikeres vállalkozásai. Hancourt-nál és tőle északkeletre részleges támadásokat visszautasítottak. Az olasz harctéren a Brenta és a Monte Solarolónál olaszok induló rohamoszlópai a Brenta völgyében és a Col Caprile előtt tüzelésünkkel visszafúrták. Az Asolonei tüzelésünk hatása alatt egyáltalán ki sem tudtak jönni árkaikból. A Monte Perticán és a Solarolón és a Passon-gerinczen elkeseredett harcok után az ellenség képtelen volt szintén visszahúzódní.

Szeptember 18. A nyugati harctéren Yperntől az ellenség előretörései, a Labassée-csatorna két oldalán részleges támadásait a németek visszautasították. A Holon-erdőtől északnyugatra az ellenség kísérleteit, hogy a német vonalakhoz férközzön, valamint Holton és Essigny le Grand elleni részletámadásait megfúrtak. Az Ailette és az Aisne között a franciák folytatták támadásaikat. Délőlött Vauxaillon és Allemon között, délután az egész arcvonalon törték előre — a németek ellenlélekkel visszavetették a támadásokat. Az olasz harctéren az olaszok folytatták erőfeszítéseiket a Monte Perticán levő állásaik ellen. Tegnap támadásainak célja a Fassongerincz volt. Összóri támadásait elkeseredett közelharcban visszaverték. A Monte Tombón és a Monte Solarolón ellenséges közeléti kísérleteket megfúrtunk. Az Asiagótlól keletre levő fensiklon súlyos tüzérségi harcok. Albániában a part mentén az olasz részletámadást visszautasítottunk. A Beratól délnyugatra lexó konyhában ellenséges ellentámadásokat visszavertünk.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelmúlt napokban: Nagybányai és németközgyőri dr. JÓSA ANDRÁS, Szabolcs megye nyug. tiszti főorvosa, az Országos Közegészségügyi tanács tagja, a Szabolcsvármegyei Múzeum megalapítója és igazgatója, Szabolcs vármegye törvényhatóságának tagja, 49-as honvéd, a Ferencz József-rend lovagja stb., 84 éves korában, Nyíregyházán. — **MIZSEY IMRE**, földbírtokos, Jász-Nagykun-Szolnok megye törvényhatósági bizottságának tagja 84 éves korában, Jászsálszentgyörgyön. — **Domonay DOMONY ÖDÖN**, a «Fő» Első Magyar Sztearingvertya- és Szappangyár vezérigazgatója, domonay birtokán 51 éves korában. — **OFFNER FERENCZ**, ny. kuriai bíró, a Lipót-rend lovagkeresztjének tulajdonosa, 82 éves korában, Budapest. — **PERJESSY LÁJOS**, királyi tanácsos, nyug. főreléskolai tanár, a verseci református egyház főgondnoka, 63 éves korában, Versecen. — **Husztai RISKÓ BÉLA**, a Meteorológiai és Földmágnességi Intézet irodatisztje, Budapest. — **Forró SZELÉNYI GUSZTÁV**, a Rimamurány-Salgótarjáni Vasúti R.-T. ny. főrendese, 77 éves korában. — **Csicséri ÖRÖSZ BÉLA**, a paksi királyi járásbíró vezető bírja, 45 éves korában, Paks. — **Dr. ACSAY ANTAL**, a kegyes-tanítórind budapesti hittudományi és tanárképző intézetének igazgatója, egyetemi magántanár, 57 éves korában, Budapest. — **MEK GYULA**, gyógyszerész, szabadkai törvényhatósági bizottsági tag 50 éves korában, Szabadkán. — **HORUSZKY HENRIK RÓBERT**, főgimnáziumi tanuló, 18 éves korában, Budapest. — **Tuskevári KÖRMEY JÓSEF**, gimnáziumi tanuló, Körmevy Viktor író és felesége, Dékány Hermin fia 15 éves korában, Budapest.

Felsőkübini és deményfalvi öv. KUBINYI SÁNDORNÉ, szül. okolicsi Okolicsányi Mária 78 éves korában, Várgedén. — Magyarözgyéni SZÖGYÉNY JÁNOSNÉ, szül. Kázi Nagy Mária, 69 éves korában, Debreczenben. — Öv. SONNECKER SÁNDORNÉ, szül. Simonyi Karolin, 62 éves korában, Pécs. — Öv. Kislapási BOTKA LÁJOSNÉ, szül. Mihalovics Otília, Budapest.

Szerkesztői üzenetek.

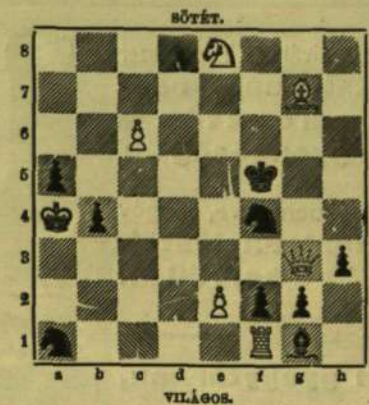
Őszi tájkép. Csak leírja, mintegy leltárszerűleg s csupa közfelhőz vált vonásokkal az őszi tájat, a nélkül, hogy szemléltetni tudná s önmagából, a saját érzéséből és hangulatából tudna adni valamit hozzá.

A varangyos béka. Erőszakoltan fantasztikus történet, igazi fantázia nélkül.

IV. Béla. A kézirát beküldésével ne is fáradjon, sző sem lehet róla, hogy mi kiadassunk egy ötélfelvásos történelmi drámát.

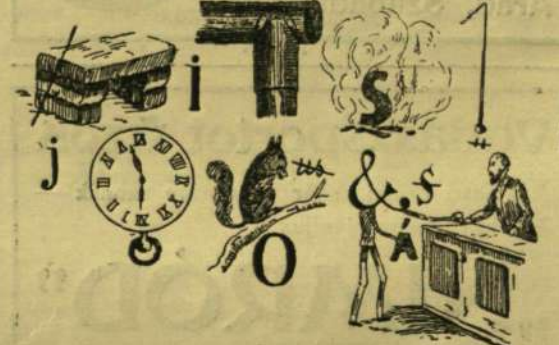
SAKKJÁTÉK.

3119. számú feladvány Schatke R.-től. (Lodz.)

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 32-ik számában megjelent képtalány megfejtése: Halál ellen nincs orvosság.

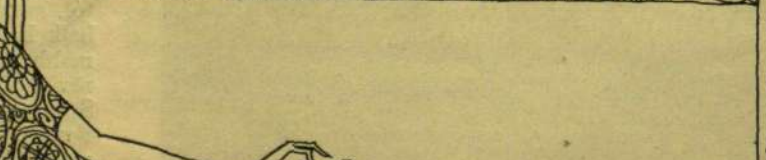
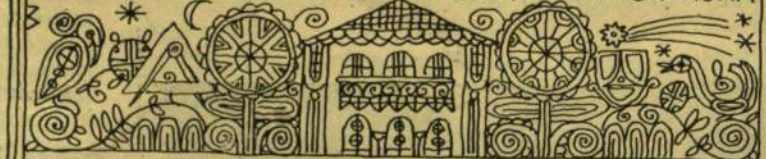
Felolós szerkesztő: Holtsy Pál.

Szerkesztésiroda: Budapest, IV., Vármegye-utca 11.

Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.

* DIANA * ALABASTROM PUDELR

HÁZAD-FALÁT-HÍRES-MŰVÉSZ-BAR-RUBINTÓL-RÓTTA

Könyv- és papírkészítés

ERZSÉBET- SÓSÜRDŐ ÉS SZANATORIUM BUDAPEST.

Teljesen átalakítva, kibővíve és újra berendezve.

Egész éven át nyitva.

Kényelmes szobák, pompás fürdők, előkelő társalgó-helyiségek. Kívánatra prospektus.

EHRBAR

és minden más előkelőbb mestergyártmányú zongorát, pianót legolcsóbban vehet a szolid kisborszársárol általánosan elismert

REMÉNYI MIHÁLY
ezeg zongora- és harmonium telephé, Budapest, VII., Király-utca 58. és 60.

Régi zongorák, pianók vétele, becsérelése, javítása és hangolása. Megnyitnak a vasutak! • Lehet már zongorát vidékre szállítani.

Hajnővesztő, amilyen még nem létezett. Rövid idő alatt dús haját növeszt és ragadályozza a hajhullást, megóvja a kornál öszülést és az őz hajának eredeti színiét visszaadja. Egy hónap alatt fényes eredmény. Ár 15 és 20 K. BOTÁR Z. REGINA kozmetikai műintézet. Budapest, VII., Erzsébet-körút 34. I. em. Arczapolás, arczögzölés és villanymasszázs egész nap.

Fiatalos, üde arczbőrt

varázsol elő 10 nap alatt és eltávolít minden tetthibát, ugyanint mitesszer, pattanás, árgyfolt, ránc, orrvörösség, likacsos, hervadt, pettyhűdt bőrt. Dr. Karsayling-féle szűpítő-szer. A kura egyszerű, otthon végezhető, minden felhívást kiküld. Befutás után az arczbor ragasztó szerszám, gyermekki üdésében és tisztaságban pompázik. 1 üveg 15—K. Diszkrét szűkületés utánvétel. — Gyár: HÍVARTON & Co. — Szűkületés hely: GROSS ANTAL Budapest, VIII., József-körút 23. (Főmelet 1.)

MARGIT-CRÉME

a főrangú hölgyek kedvence szűpítő szere, az egész világon el van terjedve. Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felvezi és kiváló hatása pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mivel a Margit-crémét utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel ellátott dobozt elfognadni, mert csak ilyen készítményt vállal a készítő mindenem felelősséget. A Margit-crémé ártalmatlan, szírtalan vegyíztiszta készítmény, a mely a külföldön nagy feltűnést keltett. — Ár kis tégely 4 K., nagy tégely 8 K. Margit-szappan 5.80 kor. Margit-powder 3.—kor.

Gyártja: FÖLDES KELEMEN laboratoriuma, Aradon. Kapható minden gyógyszertárban, illatszert- és drogu-üzletben.

EXHUMÁLÁSOKAT

jutányosan anyagi kezeség mellett eszközölünk

SZENDE ÉS SZABÓ

IV., Károly király-út 4.

Interurban telefonszám 51-02.

Előrendő hegyaljai, jól összeírt, erősen kifejlesztett, egy és két éves gyökere, fajtisza
szőlőoltványok
továbbá „NOVA”-féle hazai árus-gyökereitől rendkívül kifejlesztett filoxeramentes magántermő
szőlővesszők
nagy mennyiségben, márcskelt árak mellett kerülnek eladásra. Árjegyzéket kívánatra díjmentesen küld. Cím: „NOVA” szőlővessző- és szőlőoltványtelep kezeslése. Arad, Szabadság-tér 10. szám.

Viszketegséget, rűht, sömört

leggyorsabban elmúlásztja a Dr. Flesch-féle eredeti törvényesen védett

„Skaboform”-kenőcs.

Nem piszkít, teljesen szagtalan.

Próbátégely 3.—korona, kis tégely 5 korona, családi tégely 12 K. — Budapesti főraktár: Török gyógyszerüzletben, VI., Király-u. 12.

Vidékire megrendelési ezim:

Dr. FLESCHE E. Korona-gyógyszerüzlet, Győr

«Skaboform» névjegyre ügyeljünk.

Szeplő, májfolt,

arctisztatlanságok ellen erős hatású a Török Bőrszerek. Szepnek kincs, tisztán arcuknak nélkülözhetetlen. Egy tégely 12 K. 3 tégely 30 K. Kapható.

H. RÁCZ JÁNOS kozmetikai laboratóriumában, Kiskunhalas 66.

FOGAK

és teljes fogorvos
szájpadlás nélküli,
a gyökerek eltá-
volítása főfeladat

FOG

-tömések, arany-
fogkoronák és
aranyhídok, tár-
tós porcellán- és
aranytömések, tiszta évi jóállással.

FOG

-húzás teljes érzéstelen-
tessel; használható, tel-
jes fogorvosok által kiké-
peztek egy nap alatt
kiképzettek. — Mérsékelt árak.

Dr. HEGEDÜS JAKAB

fogorvos, egyetemi orvostudor,
Első Fővárosi Fogorvosi Intézet, Budapest,
VII., Erzsébet-körút 44. sz. I. emelet.

ROZSNYAY PEPSIN BORA.

Kellemes ízű, kiváló jó hatású szer
**étvágytalanság, ren-
detlen emésztés és
gyomorgyengeség** ellen.

Étkezés közben véve, megóv
a gyomortelheléstől.
Egy üveg ára 6 kor. 50 fill.

Kapható:

minden gyógyszertárban,
valamint

ROZSNYAY MÁTYÁS

Arad, Szabadság-tér.

Vadászsportot űzők

akár itthon, akár a fronton vannak —
figyelmébe ajánljuk a

„NIMRÓD”

KÉPES VADÁSZUJSÁG-ot

Állandó melléklete

„A vadászeb”

című ebtenyésztési szaklap.

Mindkét lap gyönyörűen illusztrálva.

Szerkeszti: lovag KERPELY BÉLA.

Előfizetési ár mindkét lapra:

egész évre 20 K és 4 K háborús pótdíj összesen 24 K
fél „ 10 „ 2 „ „ 12 „
negyed „ 5 „ 1 „ „ 6 „

Tessék mutatványszámot kérni.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.
(Franklin-Társulat.)

2-ik kiadásban
jelent meg:

KÓBOR TAMÁS

BUDAPEST

című regénye

Budapest társadalmának hatal-
mas realizmussal megrajzolt
keresztmetszeti képe

Ára 8 korona

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

Kapható minden könyvkereskedésben.

Yes-Qui-Si

a címe annak az előny-
sen ismert folyóiratnak,
melyből a legkönnyebben és
leggyorsabban lehet biztos
sikerral megtanulni az
angol, francia és német
világnyelveket. Mutatvány-
számot ingyen küld a Yes-
Qui-Si kiadóhivatala Buda-
pest, III., Lajos-utca 92.

**Pénzét vissza-
fizetem, ha**

tyukaszem-azemőles,
börkenyőddesit a Ria-balsam
három nap alatt fájdalom nélkül
gyógyesit ki nem írja. Ezekre
másod hál- és közhívatások. Ára
jódtóló levél 2.40 K üvegnyi,
3 üveg 5.50 K és 6 üveg 8.50 K.
KEMÉNY, Kassa I. Postafiók 12/133

Új aktuális könyv!

NEUMANN KÁROLY dr.

**VÁMTARIFA
ÉS
VASUTI DIJSZABÁS**

Kereskedelmpolitikai tanulmány

Ára 4 korona

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSBEN

TANKÖNYVEK**ISKOLAI SEGÉDKÖNYVEK**

leggyorsabban beszerezhetők

LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)

könyvkereskedésében

(Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz. alatt),

ahol az ország minden részében
használt tankönyvek raktáron
vannak.

Felhívjuk még a figyelmet a cég jól fel-
szerelt tanszerraktárára is, mely mel-
tón kiegészíti a több mint egy évszázad
óta fennálló elsőrangú könyvkereskedést.
Megrendelések a szokásos feltételek
mellett gyorsan és pontosan lesznek
elintézve.

Reméljük, hogy a n. é. közönség, mely
a céget eddig is kitüntette osztatlan
bizalmával, ezennel is fel fogja keresni
rendeléseivel, a cég pedig hagyományos
elittel és lelkiismeretes kiszolgálás által
oda fog hatni, hogy a bizalmat iránta
mindenképpen fokozza.

RENDÉLÉSNEK
SZIVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI

A kik szeretik gyermekeiket, fizessenek elő a

JÓ PAJTÁS

című

képes gyermeklapra.

Alapította:

SEBŐK ZSIGMOND

Szerkeszti:

BENEDEK ELEK

Előfizetési ára:

negyedévenként 4 korona.

A Jó Pajtás érdekes, mert elbeszéléseit, regényeit
meséit, verseit a legjobb magyar írók írják. Tartalma
gazdag, mert minden számában minden, amit a
gyermek olvasni szeret. Szép képeit jeles magyar
művészek rajzolják. Minden héten új és egyre
kedvesebb tartalommal jelenik meg!

Előfizetéseket elfogad és mutatványszámot küld

a „JÓ PAJTÁS” kiadóhivatala

Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám alatt.

39. SZÁM. 1918. (65. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL

BUDAPEST, SZEPTEMBER 29.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 80 fillér.

Előfizetési feltételek:

Egészévre — 40. — korona.
Félévre — 20. — korona.
Negyedévre — 10. — korona.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldj is esatolandó.

KATONÁINK KONSTANTINÁPOLYBAN. — EGY MOZSÁR-ÜTEGÜNK ÁTVONULÁSA A KONSTANTINÁPOLYI ÚJ HÍD-ON.